

Poz. 25

ZARZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA ¹⁾

z dnia 24 marca 2016 r.

w sprawie zadań ochronnych dla Wigierskiego Parku Narodowego

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 oraz art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, 1936 i 2171) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się zadania ochronne dla Wigierskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”, na 2016 r.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz wskazanie sposobów eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) opis sposobów ochrony czynnej gatunków roślin, zwierząt i grzybów, stanowiący załącznik nr 3 do zarządzenia;
- 4) wskazanie obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową, stanowiące załącznik nr 4 do zarządzenia;
- 5) ustalenie miejsc udostępnianych w celach naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych oraz maksymalnej liczby osób mogących przebywać jednocześnie w tych miejscach, stanowiące załącznik nr 5 do zarządzenia.

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. poz. 1904 i 2095).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia

MINISTER ŚRODOWISKA

Załączniki do zarządzenia
Ministra Środowiska
z dnia 24 marca 2016 r. (poz. 25)

Załącznik nr 1

IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ WSKAZANIE SPOSOBÓW ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń oraz ich skutków
1	<p>Zmiany stosunków wodnych – obniżanie poziomu wód gruntowych zagrażające w szczególności:</p> <p>1) siedliskom przyrodniczym:</p> <p>a) sosnowy bór bagienny <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>, borealna świerczyna bagienna <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>, sosnowo-brzozowy las bagienny <i>Dryopteridi thelypteridis-Betuletum pubescentis</i>,</p> <p>b) górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (torfowiska alkaliczne),</p> <p>c) torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i>, <i>Caricetum buxbaumii</i>, <i>Schoenetum nigricantis</i>),</p> <p>d) torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>),</p> <p>e) torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),</p> <p>f) starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nympheion</i> i <i>Potamion</i>,</p> <p>g) naturalne dystroficzne zbiorniki wodne,</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Podejmowanie działań zmierzających do zaniechania zabiegów melioracyjnych, przyczyniających się do obniżania średniego poziomu wód gruntowych w odległości mniejszej niż 100 m od granic siedlisk przyrodniczych i gatunków Natura 2000.2. Podejmowanie działań zmierzających do zaniechania kopania stawów, z wyłączeniem rekultywacji istniejących zbiorników wodnych oraz tworzenia nowych dla potrzeb ochrony płązów.3. Niezasypywanie drobnych zbiorników (oczek) wodnych na obszarze użytków rolnych.4. Prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie ekologicznego znaczenia tego rodzaju zbiorników wodnych dla ekosystemów Parku.5. Działanie na rzecz wprowadzania do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów ograniczających możliwość wydobywania kopaliny mineralnych i torfu na terenie Parku.

	<p>2) stanowiskom gatunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) poczwarówka zwężona (<i>Vertigo angustior</i>), b) poczwarówka Geyera (<i>Vertigo geyeri</i>), c) 1016²) poczwarówka jajowata (<i>Vertigo moulinsiana</i>); d) czerwończyk nieparek (<i>Lycaena dispar</i>), e) czerwończyk fioletek (<i>Lycaena helle</i>), f) zalotka większa (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>), g) przepłotka aurinia (<i>Euphydryas aurinia</i>), h) trzepla zielona (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), i) traszka grzebieniasta (<i>Triturus cristatus</i>), j) kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>), k) bóbr (<i>Castor fiber</i>), l) wydra (<i>Lutra lutra</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> 6. Działanie na rzecz prowadzenia gospodarki wodnej ukierunkowanej na minimalizację poboru wody do celów komunalnych i rolniczych. 7. Wykupy gruntów prywatnych na rzecz Parku, w szczególności gruntów przyległych bezpośrednio do jezior i rzek
<p>2</p>	<p>Dopływ zanieczyszczeń ze zlewni wód Parku i związana z nim eutrofizacja i skażenie wód powierzchniowych, zagrażające w szczególności:</p> <p>1) siedliskom przyrodniczym:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>), b) torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), c) twardowodne oligo i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic <i>Charetea</i>, d) starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nympheion</i> i <i>Potamion</i>, e) naturalne dystroficzne zbiorniki wodne, <p>2) stanowiskom gatunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) aldrowanda pęcherzykowata (<i>Aldrovanda vesiculosa</i>), b) krasnorost <i>Hildenbrandtia rivularis</i> c) poczwarówka zwężona (<i>Vertigo angustior</i>), d) poczwarówka Geyera (<i>Vertigo geyeri</i>), e) poczwarówka jajowata (<i>Vertigo moulinsiana</i>), f) kreślinek nizinny (<i>Graphoderus bilineatus</i>) g) czerwończyk nieparek (<i>Lycaena dispar</i>), h) czerwończyk fioletek (<i>Lycaena helle</i>), i) zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>, j) przepłotka aurinia (<i>Euphydryas aurinia</i>), 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Działanie na rzecz rozbudowy kanalizacji sanitarnej w miejscowościach położonych w zlewni całkowitej wód Parku, umożliwiającej odprowadzanie ścieków do oczyszczalni. 2. Działanie na rzecz podłączenia wszystkich gospodarstw do sieci kanalizacyjnej w miejscowościach wyposażonych w kanalizację sanitarną. 3. Działanie na rzecz zainstalowania i zapewnienia prawidłowej eksploatacji kanalizacji burzowej. 4. Wyposażanie pól biwakowych, kempingowych, karawaningowych w instalacje sanitarne, zapobiegające zanieczyszczeniu gleb, wody gruntowej i powierzchniowej. 5. Propagowanie systematycznej modernizacji i stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT) w istniejących oczyszczalniach ścieków na terenie zlewni całkowitej wód Parku w celu maksymalnego ograniczenia ładunków biogenów odprowadzanych do wód powierzchniowych lub gleb. 6. Działanie na rzecz ograniczania zabudowy terenów przyległych do jezior i rzek przez postulowanie wyznaczenia i wyłączenia spod zabudowy 100 m strefy ochronnej. 7. Utrzymanie drzewostanów i trwałej pokrywy roślinnej na brzegach jezior i rzek. 8. Utrzymywanie dotychczasowych form użytkowania terenów rolnych, z preferencją dla zamiany użytków ornych na łąki i pastwiska. 9. Propagowanie ograniczania nawożenia i stosowania chemicznych środków ochrony roślin oraz chlorków do usuwania lodu i śniegu z dróg.

	<p>k) trzepla zielona (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), l) piskorz (<i>Misgurnus fossilis</i>), m) koza (<i>Cobitis taenia</i>), n) różanka (<i>Rhodeus sericeus</i>), o) traszka grzebieniasta (<i>Triturus cristatus</i>), p) kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>), q) rzekotka drzewna (<i>Hyla arborea</i>), r) ropucha paskówka (<i>Epidalea calamita</i>), s) ropucha zielona (<i>Bufo viridis</i>), t) ropucha szara (<i>Bufo bufo</i>), u) traszka zwyczajna (<i>Lissotriton vulgaris</i>), v) żaba jeziorkowa (<i>Pelophylax lessonae</i>), w) żaba moczarowa (<i>Rana arvalis</i>), x) żaba wodna (<i>Pelophylax</i> kl. <i>esculentus</i>), y) żaba trawna (<i>Rana temporaria</i>), z) grzebiuszka ziemna (<i>Pelobates fuscus</i>), za) bóbr (<i>Castor fiber</i>), zb) wydra (<i>Lutra Lutra</i>)</p>	<p>10. Wspieranie stosowania kodeksu dobrej praktyki rolniczej, dotyczącej w szczególności sposobów postępowania z nawozami i środkami ochrony roślin. 11. Działanie na rzecz wprowadzenia w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz do miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zakazu lokalizowania na terenie Parku składowisk i instalacji przerobu odpadów oraz nowych ferm hodowlanych dla obsady powyżej 40 DJP. 12. Regularne oczyszczanie z odpadów brzegów jezior i rzek oraz dna akwenów. 13. Doskonalenie systemu nadzoru nad gospodarką nieczystościami w gminach, w szczególności na terenach bez sieci kanalizacyjnych. 14. Wykup gruntów prywatnych na rzecz Parku. 15. Ograniczanie efektów eutrofizacji wybranych jezior poprzez sterowanie strukturą gatunkową i liczebnością zespołów ryb (biomanipulację)</p>
3	<p>Zaburzenia w składzie gatunkowym ichtiofauny – spadek różnorodności oraz zmiany struktury gatunkowej i liczebności ryb, spowodowane: 1) zmianami w strukturze troficznej ekosystemów wodnych, 2) wzrastającą presją kormorana czarnego (<i>Phalacrocorax carbo</i>)</p>	<p>1. Regulacja struktury gatunkowej i liczebności ryb przez: 1) zarybienia wybranych wód Parku wylęgiem i narybkiem gatunków zagrożonych wyginięciem oraz wykazujących niską liczebność, 2) restytucję gatunków ryb, 3) odłowy regulacyjne i kontrolne, 4) badania naukowe i monitoring zmian zachodzących w strukturze i liczebności zespołów ichtiofauny, 5) zwalczanie kłusownictwa rybackiego oraz dostosowanie zasad wędkowania do potrzeb ochrony ekosystemów wodnych, 6) pozyskanie ikry siei (<i>Coregonus lavaretus</i>), sielawy (<i>Coregonus albula</i>) i szczupaka (<i>Esox lucius</i>), hodowla wylęgu w warunkach kontrolowanych. 2. Działania mające na celu ograniczenie presji kormorana czarnego (<i>Phalacrocorax carbo</i>): 1) monitoring liczebności, 2) uwzględnianie wzrastającej presji kormorana na poszczególne gatunki ryb przy ustalaniu wielkości odłowów regulacyjnych, 3) kompensacja presji na rybostan przez zarybienia, 4) niedopuszczanie do zakładania kolonii lęgowych</p>
4	<p>Pogarszanie się warunków sanitarnych i tlenowych w strefie litoralu jezior</p>	<p>1. Zimowe koszenie części trzcinowisk. 2. Częściowe usuwanie skoszonej roślinności wynurzonej z wybranych akwenów</p>
5	<p>1. Zmniejszanie się powierzchni siedlisk otwartych i widnych zbiorowisk leśnych w wyniku sukcesji, na skutek</p>	<p>1. Zachowanie istniejącej struktury powierzchniowej krajobrazów rolniczych – co</p>

<p>zaprzestania koszenia i wypasu, a także na skutek zalesiania.</p> <p>2. Zbyt intensywne użytkowanie łąkowe.</p> <p>3. Przekształcanie łąk w grunty orne, zagrażające:</p> <p>1) siedliskom przyrodniczym:</p> <p>a) niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>),</p> <p>b) ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>),</p> <p>c) zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>),</p> <p>d) górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,</p> <p>e) torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i>, <i>Caricetum buxbaumii</i>, <i>Schoenetum nigricantis</i>),</p> <p>f) torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>),</p> <p>g) torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),</p> <p>h) roślinności okrajkowej z klasy <i>Trifolio-Geranietea</i>,</p> <p>i) gatunkom typowym dla widnych lasów (<i>Serratulo-Pinetum</i>, <i>Potentillo albae-Quercetum</i>, <i>Peucedano-Pinetum</i>)</p> <p>2) gatunkom roślin:</p> <p>a) leniec bezpodkwiatkowy (<i>Thesium ebracteatum</i>),</p> <p>b) sasanka otwarta (<i>Pulsatilla patens</i>),</p> <p>c) obuwik pospolity (<i>Cypripedium calceolus</i>),</p> <p>3) gatunkom ptaków:</p> <p>a) błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>),</p> <p>b) trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>),</p> <p>c) orlik krzykliwy (<i>Clanga pomarina</i>),</p> <p>d) siniak (<i>Columba oenas</i>),</p> <p>e) kropiatka (<i>Porzana porzana</i>),</p> <p>f) derkacz (<i>Crex crex</i>),</p> <p>g) kszyc (<i>Gallinago gallinago</i>),</p> <p>h) dziwonka (<i>Carpodacus erythrinus</i>)</p>	<p>najmniej 3% użytków zielonych i 10% gruntów ornych w skali Parku.</p> <p>2. Ochrona przed zmianą sposobu użytkowania siedlisk przyrodniczych Natura 2000; na obszarach przyległych utrzymanie podobnego sposobu zagospodarowania powierzchni ziemi (w miarę możliwości).</p> <p>3. Przywracanie i podtrzymywanie tradycyjnej gospodarki łąkarskiej – ekstensywnego użytkowania łąk i pastwisk z jednoczesnym, co najwyżej 2-3 krotnym koszeniem lub wypasem w ciągu roku.</p> <p>4. Usuwanie, poza 10-metrową strefą brzegową wód, zadrzewień i zarośli z gruntów ewidencjonowanych jako łąki i pastwiska.</p> <p>5. Promocja i wdrażanie programów sprzyjających ekstensywnemu użytkowaniu łąk i pastwisk.</p> <p>6. Zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów rolniczych (udziału powierzchni poszczególnych rodzajów użytków).</p> <p>7. Niezalesianie siedlisk przyrodniczych Natura 2000 o charakterze łąk i muraw.</p> <p>8. Utrzymywanie najcenniejszych otwartych powierzchni nieleśnych przez wypas, cykliczne koszenie, usuwanie drzew i krzewów pochodzących z sukcesji naturalnej.</p> <p>9. Odtwarzanie stanowisk wybranych ginących gatunków.</p> <p>10. Kształtowanie właściwych warunków siedliskowych sprzyjających utrzymaniu populacji gatunków będących przedmiotem ochrony.</p> <p>11. Wykup gruntów prywatnych na rzecz Parku</p>
<p>6 Rozprzestrzenianie się obcych gatunków roślin i zwierząt, zagrażających gatunkom rodzimym oraz siedliskom przyrodniczym:</p> <p>1) grąd subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i>),</p> <p>2) łągi olszowo-jesionowe (<i>Fraxino-Alnetum</i>),</p> <p>3) sosnowy bór bagienny (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>),</p>	<p>1. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia wprowadzania na obszar Parku obcych gatunków roślin i zwierząt.</p> <p>2. Analiza dynamiki rozprzestrzeniania się gatunków obcych oraz podejmowanie koniecznych działań ograniczających ich liczebność w przypadku nadmiernego wzrostu ich liczebności.</p>

	<p>4) borealna świerczyna na torfie (<i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>),</p> <p>5) sosnowo-brzozowy las bagienny (<i>Dryopteridi thelypteridis-Betuletum pubescentis</i>),</p> <p>6) ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>),</p> <p>7) wszystkie wodne siedliska Natura 2000 występujące na obszarze Parku</p>	<p>3. Zwalczanie obcych inwazyjnych gatunków roślin i zwierząt na terenach objętych ochroną czynną oraz krajobrazową.</p> <p>4. Ograniczanie form antropopresji sprzyjających pojawianiu się gatunków obcych – ukierunkowywanie ruchu turystycznego.</p> <p>5. Działanie na rzecz ograniczania powstawania nowej zabudowy sprzyjającej obecności gatunków obcych w strefach ochronnych wymienionych siedlisk przyrodniczych.</p> <p>6. Prowadzenie działań edukacyjnych, wskazujących na zagrożenia wynikające z inwazji gatunków obcych</p>
7	<p>Presja urbanizacyjna powodująca zanikanie gatunków roślin i zwierząt i ich ostoi, w szczególności:</p> <p>1) roślin:</p> <p>a) leniec bezpodkwiatkowy (<i>Thesium ebracteatum</i>),</p> <p>b) sasanka otwarta (<i>Pulsatilla patens</i>),</p> <p>c) gatunki światłoządne i ciepłolubne widnych lasów i ich skrajów oraz muraw (<i>Anemone sylvestris</i>, <i>Asperula tinctoria</i>, <i>Dianthus arenarius</i>, <i>Hypericum montanum</i>, <i>Lathyrus laevigatus</i>, <i>Lathyrus pisiformis</i>, <i>Oxytropis pilosa</i>, <i>Pulsatilla pratensis</i>, <i>Trifolium Rubens</i>),</p> <p>d) gatunki nieleśnych torfowisk niskich i przejściowych oraz nakredowych łąk zmiennowilgotnych (<i>Betula humilis</i>, <i>Carex buxbaumii</i>, <i>Carex chordorrhiza</i>, <i>Dactylorhiza incarnata</i> subsp. <i>ochroleuca</i>, <i>Pedicularis sceptrum-carolinum</i>, <i>Trollius europaeus</i>),</p> <p>2) wszystkich gatunków płazów, w szczególności traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>) i kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>),</p> <p>3) ptaków:</p> <p>a) bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>),</p> <p>b) bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>),</p> <p>c) orlik krzykliwy (<i>Clanga pomarina</i>),</p> <p>4) ssaków – ryś (<i>Lynx lynx</i>)</p>	<p>1. Działanie na rzecz ograniczania urbanizacji Parku, w szczególności zabudowy obszarów położonych poza strefami skupionej zabudowy.</p> <p>2. Ograniczanie niepokojenia zwierząt przez dostosowanie zasad udostępniania Parku do wymagań ochrony gatunków.</p> <p>3. Dostosowanie czasu i zakresu wykonywania zabiegów ochrony czynnej do potrzeb gatunków objętych ochroną strefową</p>
8	<p>Urbanizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej, powodująca fragmentację siedlisk prowadzącą do izolacji miejsc występowania gatunków, zwiększenia ich śmiertelności w wyniku kolizji drogowych i pogorszenia się wskaźników stanu ochrony – zagrożenia dotyczą w szczególności gatunków:</p> <p>1) ryś (<i>Lynx lynx</i>),</p> <p>2) wilk (<i>Canis lupus</i>),</p>	<p>1. Działanie na rzecz wyznaczenia korytarzy ekologicznych oraz ich wprowadzania do planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin.</p> <p>2. Określanie zasad użytkowania terenów w wyznaczonych korytarzach ekologicznych uwzględniających potrzeby migracji zwierząt.</p>

	<p>3) kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>), 4) traszka grzebieniasta (<i>Triturus cristatus</i>)</p>	<p>3. Uwzględnianie zagadnienia migracji zwierząt w ocenach oddziaływania inwestycji na środowisko, w tym rozwiązań wariantowych minimalizujących wpływ fragmentacji środowiska, zapewniających ciągłość przestrzeni przyrodniczej dla potrzeb funkcjonowania korytarzy ekologicznych.</p> <p>4. Umieszczanie znaków ostrzegawczych i ograniczeń prędkości na drogach, na których dochodzi do licznych kolizji.</p> <p>5. Działanie na rzecz budowy przejść dla zwierząt w miejscach o wysokiej ich śmiertelności, wynikającej z kolizji z pojazdami.</p> <p>6. Organizowanie akcji ochrony płazów w czasie ich migracji rozrodczych, w szczególności ustawianie płotków i przenoszenie płazów przez drogi.</p> <p>7. Działanie na rzecz utrzymania obecnych klas dróg przecinających Park</p>
9	<p>Urbanizacja Parku prowadząca do degradacji walorów krajobrazowych</p>	<p>Działanie na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz do ich miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów obejmujących:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyłączenie określonych terenów spod zabudowy, 2) ochronę i kształtowanie regionalnych układów osadniczych, 3) rozplanowanie budynków w zagrodach, zieleni i ogrodzeń, 4) ochronę stylu architektury, 5) ograniczanie lokalizacji nowej infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, 6) lokalizację infrastruktury turystycznej i edukacyjnej
10	<p>Negatywne oddziaływanie czynników biotycznych i abiotycznych zagrażające trwałości wykonywanych zabiegów renaturyzacji drzewostanów przekształconych antropogenicznie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przywracanie cech drzewostanu (skład gatunkowy i struktura przestrzenna) charakterystycznych dla potencjalnego zbiorowiska leśnego przez: <ol style="list-style-type: none"> 1) cięcia regulujące strukturę przestrzenną, gatunkową i wiekową – pielęgnacyjno-hodowlane i ochronne, 2) dolesianie wybranych luk i przerzedzeń, poprawki i uzupełnienia gatunkami zgodnymi z potencjalnym zbiorowiskiem leśnym, 3) porządkowanie powierzchni i przygotowanie gleby pod odnowienia, w szczególności mechaniczne rozdrabnianie gałęzi z pozostawieniem zrębków na powierzchni; 4) pielęgnację upraw, 5) inicjowanie i wspieranie odnowień naturalnych. 2. Monitorowanie i prognozowanie występowania owadów stanowiących zagrożenie dla drzewostanów.

		<p>3. Ograniczanie nadmiernie rozmnażających się owadów odżywiających się tkankami drzew (kambiofagi), w celu opóźnienia procesu rozpadu monokulturowych drzewostanów z dużym udziałem świerka (<i>Picea abies</i>) lub sosny (<i>Pinus silvestris</i>) przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyszukiwanie i usuwanie drzew zasiedlonych, z wyłączeniem drzew martwych i obumierających umożliwiających osiągnięcie właściwego stanu ochrony gatunków wymagających martwego drewna, jako podstawowego środka ich bytowania oraz zapewniającego niezbędną bazę pokarmową, 2) wykładanie pułapek na owady, 3) terminowe korowanie drewna zasiedlonego przez kambiofagi
11	<p>Niedostatek martwych i obumierających drzew uniemożliwiający osiągnięcie właściwego stanu ochrony gatunków wymagających martwego drewna jako podstawowego środowiska ich bytowania oraz zapewniającego niezbędną bazę pokarmową, w szczególności grzybów, owadów i następujących gatunków ptaków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dzięcioł biało-grzbiety (<i>Dendrocopos leucotos</i>), 2) dzięcioł trójpalczasty (<i>Picoides tridactylus</i>) 	<p>Zwiększanie liczby martwych drzew stojących (posusz czynny i jałowy) i drewna leżącego o zróżnicowanych wymiarach i w różnych stadiach rozkładu, w szczególności drzew o ponadprzeciętnych rozmiarach, spróchniałych (ze zgnilizną) i z owocnikami grzybów (hubami), z dziuplami, gniazdami ptaków, o nienaturalnym pokroju, domieszkowych gatunków pionierskich (brzoza (<i>Betula verucosa</i>), wierzba iwa (<i>Salix caprea</i>), osika (<i>Populus tremula</i>))</p>
12	<p>Zubożenie składu gatunkowego i uproszczenie struktury przestrzennej silnie przekształconych antropogenicznie drzewostanów zdominowanych przez gatunki iglaste, szczególnie w siedlisku przyrodniczym grądu subkontynentalnego (<i>Tilio-Carpinetum</i>), mające bezpośredni wpływ na zły stan zachowania siedliska</p>	<p>Prowadzenie aktywnych działań rekonstrukcyjnych, służących poprawie niewłaściwego stanu zachowania siedliska (jego struktury i funkcji):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zwiększenie udziału liściastych gatunków drzew grądowych, 2) zwiększanie ilości martwego drewna, 3) zahamowanie ekspansji gatunków lekkonasiennych – brzozy (<i>Betula verucosa</i>) i osiki (<i>Populus tremula</i>) - z pozostawieniem ich w domieszcze, 4) stopniowa eliminacja gatunków obcych ekologicznie (świerk (<i>Picea abies</i>), sosna (<i>Pinus silvestris</i>)) oraz gatunków obcych geograficznie
13	<p>Nadmierne uszkodzenia w lasach i uprawach rolnych powodowane przez ssaki roślinożerne</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpieczanie drzewostanów i upraw rolnych przez: <ol style="list-style-type: none"> 1) regulację liczebności oraz struktury wiekowej i płciowej jelenia (<i>Cervus elaphus</i>) i dzika (<i>Sus scrofa</i>), zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2015 r. poz. 2168), 2) zabezpieczanie upraw leśnych przed zgryzaniem i spałowaniem za pomocą ogrodzeń i repelentów, 3) zwiększenie bazy żerowej przez uprawę poletek

		<p>z uprawami rolnymi.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Monitoring szkód w drzewostanach i uprawach rolnych. 3. Analiza uwarunkowań ekologicznych wpływających na stan populacji jelenia, w szczególności relacje drapieżnik-ofiara, analiza przyrostu naturalnego populacji, śmiertelności osobników, migracje osobników w obszarze korytarzy ekologicznych
14	Pożary lasów, w szczególności drzewostanów iglastych na siedliskach borowych, wywoływane przez człowieka – wypalanie łąk i ściernisk	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoring zagrożenia pożarowego obszarów leśnych. 2. Edukacja społeczeństwa. 3. Działania profilaktyczne podejmowane we współpracy z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe oraz Państwową Strażą Pożarną i ochotniczymi strażami pożarnymi. 4. Wspieranie starań o dofinansowywanie i doposażanie jednostek ochotniczej straży pożarnej na terenie gmin, w których położony jest Park. 5. Techniczne utrzymanie głównych dróg leśnych na terenie Parku jako dróg pożarowych, zapewniających ich przejezdność dla wozów strażackich. 6. Wprowadzanie zakazu wstępu do lasu w okresach utrzymującego się najwyższego zagrożenia pożarowego. 7. Utrzymywanie dyżurów pożarowych
15	Nie zgodne z prawem korzystanie z zasobów Parku, w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1) kłusownictwo, 2) nielegalny zbiór chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Policją, Strażą Leśną, Państwową Strażą Rybacką i innymi służbami oraz z miejscową ludnością w zakresie prewencji oraz zwalczania szkodnictwa. 2. Patrolowanie obszaru Parku, w celu ograniczania kłusownictwa oraz nielegalnego pozyskiwania roślin i grzybów, kontrolowanie osób dokonujących amatorskich połowów ryb. 3. Usuwanie urządzeń kłusowniczych. 4. Szkolenie pracowników Parku w zakresie umiejętności rozpoznawania gatunków roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną. 5. Prowadzenie działań edukacyjnych
16	Zanikanie tradycyjnych sposobów użytkowania gruntów w krajobrazie rolniczym, zagrażające w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1) orlikowi krzykliwemu (<i>Clanga pomarina</i>); 2) derkaczowi (<i>Crex crex</i>); 3) trzmielojadowi (<i>Pernis apivorus</i>); 4) gąsiorowi (<i>Lanius collurio</i>); 5) rzadkim gatunkom roślin segetalnych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie tradycyjnych sposobów użytkowania gruntów, mających na celu utrzymanie mozaikowego krajobrazu rolniczego. 2. Wykup gruntów przyrodniczo cennych. 3. Niezalesianie użytków rolnych. 4. Utrzymanie terenów użytkowanych rolniczo w dobrej kulturze rolnej. 5. Działanie na rzecz ograniczania zabudowy mieszkaniowej na gruntach rolnych
17	Negatywne oddziaływania turystów korzystających z Parku zagrażające	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzanie ograniczeń lub modyfikowanie zasad ruchu turystycznego i udostępniania Parku

	<p>w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) twardowodnym oligo i mezotroficzne zbiornikom z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>, 2) starorzeczom i naturalnym eutroficznym zbiornikom wodnym ze zbiorowiskami <i>Nympheion</i> i <i>Potamion</i>, 3) naturalnym dystroficznym zbiornikom wodnym, 4) grądowi subkontynentalnemu (<i>Tilio-Carpinetum</i>); 5) łągom olszowo-jesionowym (<i>Fraxino-Alnetum</i>), 6) sosnowemu borowi bagiennemu <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>, 7) borealnej świerczynie bagiennej <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>, 8) sosnowo-brzozowemu lasowi bagiennemu <i>Dryopteridi thelypteridis-Betuletum pubescentis</i>, 9) torfowiskom przejściowym i trzęsawiskom (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>), 10) torfowiskom wysokim z roślinnością torfotwórczą (żywe), 11) roślinności okrajkowej z klasy <i>Trifolio-Geranietea</i> 	<p>w przypadku kiedy wyniki prowadzonego monitoringu przyrodniczego wskażą na pogarszanie się stanu ochrony gatunków i ekosystemów.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Rozbudowa i utrzymanie infrastruktury zabezpieczającej przedmioty ochrony przed degradacją, w tym budowa kładek, barierek, punktów widokowych. 3. Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu ograniczenie niekontrolowanego ruchu turystycznego na obszarach o wyróżniających się walorach przyrodniczych.
18	Zanieczyszczenia powietrza i gleb	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zbiórka, segregacja i wywóz odpadów stałych we współpracy z samorządem lokalnym. 2. Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów i rekultywacja terenów zdegradowanych. 3. Termomodernizacja budynków stanowiących własność Parku oraz modernizacja systemów ich ogrzewania. 4. Wprowadzanie i popularyzacja technologii wykorzystania źródeł energii nieoddziałujących negatywnie na walory przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe Parku. 5. Monitoring jakości powietrza i gleb w oparciu o Stację Bazową Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego „Wigry”. 6. Prowadzenie działalności edukacyjnej
19	Pogarszanie się stanu obiektów dziedzictwa kulturowego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Remonty, konserwacja i rewaloryzacja obiektów zabytkowych będących własnością Parku. 2. Propagowanie ochrony zabytków i obiektów zabytkowych stanowiących własność innych podmiotów. 3. Zabezpieczenie stanowisk archeologicznych przed nieuprawnioną eksploracją. 4. Działania edukacyjne zmierzające do podtrzymania i kształtowania świadomości społeczności lokalnych, poczucia tożsamości

		<p>i odpowiedzialności za dobra kultury materialnej i niematerialnej.</p> <p>5. Zachowanie tradycyjnego nazewnictwa obiektów kultury materialnej.</p> <p>6. Współpraca ze służbami konserwatorskimi, jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi</p>
20	Niepełny zakres wiedzy dotyczącej zasobów, tworów i składników przyrody, zasobów kulturowych oraz procesów ekologicznych	<p>1. Prowadzenie systematycznych inwentaryzacji – przyrodniczej i dóbr kulturowych.</p> <p>2. Rozpoznanie dynamiki zmian stanu i funkcjonowania obiektów podlegających ochronie.</p> <p>3. Rozwijanie badań naukowych i monitoringu środowiska przyrodniczego</p>

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń oraz ich skutków
1	Nasilające się czynniki presji antropogenicznej związane ze wzrostem udziału terenów zurbanizowanych	<p>1. Działanie na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów odnośnie do obszarów, które powinny zostać wyłączone z zabudowy.</p> <p>2. Promowanie zachowań proekologicznych wśród mieszkańców gmin</p>
2	Intensyfikacja rolnictwa i związane z nią: 1) specjalizacja, mechanizacja i chemizacja produkcji rolnej, której konsekwencją są monokultury i zanieczyszczenie środowiska, 2) scalanie gruntów, której konsekwencją jest zanikanie tradycyjnego krajobrazu (miedz, śródpolnych zadrzewień, terenów podmokłych i o charakterze bagiennym)	Rozwój rolnictwa ekologicznego łączącego przyjazne środowisku praktyki gospodarowania, wspomagającego wysoki stopień różnorodności biologicznej, wykorzystującego naturalne procesy ekologiczne oraz zapewniającego właściwy dobrostan zwierząt
3	Pogorszenie stanu zachowania dóbr kultury materialnej	<p>1. Stała współpraca Parku ze służbami konserwatorskimi i organizacjami pozarządowymi.</p> <p>2. Promowanie działań mających na celu zachowanie dóbr kultury materialnej.</p> <p>3. Wspieranie projektów dofinansowania rewaloryzacji obiektów ważnych dla tożsamości kulturowej Parku</p>

III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń oraz ich skutków
1	Eutrofizacja i zanieczyszczenie wód dopływających do ekosystemów	1. Działanie na rzecz doskonalenia gospodarki wodno-ściekowej na obszarze zlewni całkowitej

	wodnych Parku spoza jego granic	<p>wód Parku, w szczególności rozbudowy sieci kanalizacyjnych i poprawa skuteczności oczyszczania ścieków.</p> <p>2. Działanie na rzecz ograniczenia dopływu substancji chemicznych z obszarów użytkowanych rolniczo i terenów zurbanizowanych.</p> <p>3. Promowanie metod usuwania zanieczyszczeń z wód burzowych i roztopowych</p>
2	Zmiany stosunków wodnych w otulinie Parku	<p>Działanie na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zapisów dotyczących utrzymania właściwego poziomu wód powierzchniowych w otulinie Parku, w szczególności w zakresie:</p> <p>1) konieczności zabezpieczenia przed osuszeniem terenów podmokłych (mokradeł i torfowisk) powiązanych z terenem Parku,</p> <p>2) lokalizacji kopalń kruszywa w oparciu o monitoring stanów wód powierzchniowych i podziemnych oraz o analizę potencjalnego wpływu wyrobisk kopalnianych na kształtowanie się stosunków wodnych na obszarze Parku</p>
3	Urbanizacja niektórych obszarów otuliny Parku mająca wpływ na przyrodę i kształtowanie się walorów krajobrazowych terenów wewnątrz Parku	<p>Wprowadzenie do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego postulatów odnośnie do ograniczania zabudowy w wybranych rejonach otuliny Parku, w szczególności w sąsiedztwie jego granic</p>
4	Rozprzestrzenianie się obcych gatunków roślin i związane z nimi pogorszenie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, w szczególności: 1) grądu subkontynentalnego (<i>Tilio-Carpinetum</i>); 2) łągu olszowo-jesionowego (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	<p>1. Wypracowanie i wdrożenie we współpracy z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe, lokalnymi samorządami i innymi instytucjami strategii postępowania z inwazyjnymi gatunkami obcymi.</p> <p>2. Likwidacja pojawiających się w otulinie Parku pojedynczych egzemplarzy i stanowisk nowych gatunków obcych na etapie poprzedzającym ich liczne pojawianie się na obszarze Parku.</p> <p>3. Podejmowanie współpracy z zainteresowanymi stronami w zakresie edukacji dotyczącej zagrożeń i sposobów zwalczania gatunków obcych</p>
5	Drapieżnictwo ze strony obcych gatunków hodowlanych zwierząt futerkowych (głównie norki amerykańskiej) przede wszystkim ze strony gatunków inwazyjnych	<p>1. Działanie na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów uniemożliwiających lokalizowania ferm zwierząt futerkowych na obszarze otuliny Parku.</p> <p>2. Monitoring populacji nastawiony na rozpoznanie kierunków napływu gatunków obcych oraz na określenie stopnia kolonizacji Parku.</p> <p>3. Działania edukacyjne w tym zakresie</p>
6	Zanieczyszczenia powietrza	<p>Propagowanie niskoemisyjnych źródeł ciepła w otulinie Parku oraz wykorzystywania energii ze</p>

		źródeł odnawialnych (z wyłączeniem siłowni wiatrowych)
7	Zanikanie i przekształcanie cennych siedlisk przyrodniczych w otulinie Parku, powiązanych swoim zasięgiem z terenem Parku	Dążenie do sukcesywnego wykupu gruntów (i objęcia ich ochroną) przylegających do granic Parku z występującymi na nich cennymi siedliskami roślin i zwierząt, w szczególności gruntów hydrogenicznych, położonych: 1) przy południowo-wschodniej granicy Parku we wsi Sarnetki, 2) przy północno-wschodnim brzegu jeziora Pierty, 3) na cyplu pomiędzy jeziorami Czarne i Krzywe, 4) przylegających do Jeziora Długiego wzdłuż zachodniej granicy Parku

IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń oraz ich skutków
1	Budowa elektrowni wiatrowych i związane z tym negatywne oddziaływanie na ptaki i nietoperze migrujące i żerujące poza granicami Parku: 1) śmiertelność bezpośrednia wskutek zderzeń ptaków z turbinami, 2) utrata żerowisk wywołana płoszeniem lub wskutek przekształceń terenu wywołanych budową elektrowni wiatrowych, 3) zmiany tras przelotów wymuszone unikaniem zasięgu turbin wiatrowych	Działanie na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województw, zapisów ograniczających budowę farm wiatrowych na trasach wędrówek oraz na obszarach żerowania ptaków i nietoperzy, w otulinie Parku i w strefie o szerokości 3 km od granic otuliny
2	Inwestycje (głównie drogowe) poza granicami Parku, mogące przyczynić się do przerwania łączności ekologicznej (korytarzy ekologicznych) i do zachwiania przyrodniczej spójności obszaru Parku z siecią obszarów Natura 2000	1. Działanie na rzecz wprowadzania zapisów dotyczących korytarzy ekologicznych w planie zagospodarowania województwa podlaskiego, studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. 2. Podejmowanie starań o wprowadzanie jednoznacznych zasad użytkowania terenów w obrębie wyznaczanych korytarzy ekologicznych uwzględniających potrzeby migracji i bytowania zwierząt
3	Zanikanie gatunków roślin i zwierząt na skutek zmian w środowisku przyrodniczym	1. Systematyczna rejestracja i monitoring przyrodniczy rzadszych taksonów na obszarze Parku. Podejmowanie eksperymentalnych działań zmierzających do utrzymania gatunków w przypadku potwierdzenia trendu zmniejszania się stanu liczebnego ich populacji.

		<ol style="list-style-type: none">2. Współpraca z bankami genów w zakresie utrwalania zasobów genetycznych i zachowywania zasobów genowych <i>ex situ</i>.3. Podejmowanie prób restytucji i wzmacniania populacji zanikających rzadkich gatunków
4	Inwazje obcych gatunków raków zagrażające rodzimym gatunkom w ekosystemach wodnych Parku	Eliminowanie obcych gatunków raków z wód Parku – odłowy racznikami
5	Skażenie wód w wyniku migracji zanieczyszczeń chemicznych z odciekami ze składowisk odpadów	<ol style="list-style-type: none">1. Działanie na rzecz nielokowania składowisk odpadów w pobliżu Parku lub odpowiedniego ich zabezpieczenia przed negatywnym oddziaływaniem na środowisko wodne i glebę – zgodnie ze współczesnymi osiągnięciami techniki.2. Wspieranie władz samorządowych w pozyskaniu środków na likwidację składowisk odpadów i rekultywację terenów zdegradowanych
6	Zanieczyszczanie środowiska powodowane przez nowe obiekty przemysłowe oraz inwestycje drogowe	Działanie na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województw, zapisów ograniczających w otulinie Parku budowę obiektów przemysłowych lub inwestycji drogowych mogących negatywnie wpływać na środowisko przyrodnicze wewnątrz Parku

¹⁾ Zagrożenia zostały uszeregowane od najistotniejszego.

Załącznik nr 2

OPIS SPOSOBÓW OCHRONNY CZYNNY EKOSYSTEMÓW Z PODANIEM RODZAJU, ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ

I. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony ścisłej

A. W ekosystemach leśnych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
Monitorowanie kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk Natura 2000	633,05 ha	Oddziały – 1c, d, f, g, i, 2b, c, d, 2i, j, 3b, c, g, k, m 4b, d, f, g, 11b, d, 12b, f, p, r, s, t, hx, 30h, i, 33d, f, g, 34a, b, c, d, f, g, 36b, f, 40g, 43b, d, f, h, k, l, o, s, 44b, 61a, b, c, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, r, 78c, d, f, g, j, l, 127h, 133d, 134d, f, g, h, i, 135b, k, l, 136d, f, 141a, d, g, i, 142a, c, 143b, 144f, 147b, d, 149k, 150a, c, m, 151a, b, 157g, 159a, b, c, d, 160a, 161i, 164c, 165b, d, f, g, 166c, d, 168a, b, c, 169c, h, 170a, b, c, 171a, b, c, 172b, 174a, b, c, d, 212f, g, 213c, d, 216a, b, c, d, i, 217a, c, g, i, j, l, o, 218a, f, g, h, j, k, l, m, n, o, p, r, s, t, w, x, kx, lx, 226g, h, 227a, b, 228f, g, h, 233i, j, k, 235a, b, 236a, b, c, d, 253b, c, g, 266c, 267i, j, k, 274c, d, 275b, i, 276a, b, c, d, f 277g, h, i, 278c, 285a, b, c, f, g, i, j, 301c, d, f, g, h, j, 316a, c, d, f, g, 333c, d, 334a, b, c, d, f, g, h, j, 335a, c, d, f, g, 336h, i, j, 360h, 361c, f, g, h, i, j, k, l, 362b, 370a, b, c, d, f, i, 376a, g, 382a, b, 383a, 388b

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
Monitorowanie kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk Natura 2000	23,69 ha	Oddziały – 43g, 77Aa, b, c, d, m, 78i, 135j, 147c, 150d, 156h, 157f, 165h, 166b, 167c, 253h, 275a, 276j, 277j, 266f, 267f, 301k

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	1. Monitorowanie różnorodności biologicznej rakowatych (<i>Astacidae</i>). 2. Monitorowanie liczebności raka pręgowatego (<i>Orconectes 15yriach15</i>) – odłowy kontrolne racznikami	25,64 ha	Oddział 194a (Jezioro Muliczne)
2	Prowadzenie badań naukowych i monitoringu stanu ochrony walorów przyrodniczych	51,75 ha	Oddziały – 10d, 11c, 12 c,dx, 40h, 43j, 44a, 136c, 143c, 144g, 156i, 165c, 193a, 194a, 227f, 266g

D. Inne, według specyfikacji Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Wykonanie i ustawienie wiaty ze stołem i ławami – wiata 6-osobowa	Wymiary – wysokość 2,9 m, szerokość 2,6	Obwód Ochronny Lipowe, oddział 370d

		m, długość 3,2 m	
2	Bieżące remonty urządzeń turystycznych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

II. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony czynnej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Przygotowanie powierzchni pod odnowienia drzewostanów: 1) wycinanie krzewów przeszkadzających w odnowieniu drzewostanu, 2) punktowe przekopywanie gleby w miejscach sadzenia drzewek	5 ha 35,1 tysiąca sztuk	Oddziały – 37f, 40m, 55a, 103b, 108d, 109f, 137b, 269c, 284b, 338f, 384f
2	1. Dolesienia wybranych luk i przerzedzeń – sadzenie drzew i krzewów dostosowanych do siedliska. 2. Sadzenie zgodnych z siedliskiem gatunków drzew i krzewów, w miejsce sadzonek obumarłych na skutek czynników biotycznych i abiotycznych (poprawki w nasadzeniach). 3. Sadzenie zgodnych z siedliskiem gatunków drzew i krzewów w ramach rekonstrukcji drzewostanów zniekształconych antropogenicznie (podsadzenia)	28,73 tysiąca sztuk sadzonek	Oddziały – 81f, 82g, 104d, 268d, 269c, 284b, 304d, 356g, 383h, 384f
3	Pielęgnowanie upraw leśnych: 1) poprawa warunków wzrostu i rozwoju drzewek i sadzonek (niszczenie roślin ograniczających wzrost), 2) motyczenie wokół sadzonek	7,65 ha 27,64 tysiąca sztuk	Oddziały – 56h, 64g, 77d, 104d, 112b, 151c, 228l, 247a, 268d, 269c, 284b, 304d, 338a, 338f, 356g, 383h, 384f
4	Kształtowanie struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej upraw leśnych w wieku od 5 do 10 lat, przez wykonywanie cięć poza okresem lęgowym ptaków (30 kwietnia – 30 czerwca) (zabieg o charakterze czyszczenia wczesnego)	5,32 ha	Oddziały – 29i, 40k, 56h, 104g, 115d, 119i, 126a, 150n, 263a, 248d, 249d, 250a, 261d, 264a, 391b, 378m
5	Kształtowanie struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej drzewostanów w wieku od 11 do 20 lat, przez wykonywanie cięć i obrączkowanie drzew poza okresem lęgowym ptaków (30 kwietnia – 30 czerwca) (zabieg o charakterze czyszczenia późnego)	14,33 ha	Oddziały – 6f, 26l, 30k, 58b, 71l, 74d, 92d, 114f, 135f, 138b, 142f, 143a, 143d, 157b, 161a, 300p, 367b, 392b, 394k, 395k, 396h, 382h
6	Kształtowanie struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej drzewostanów w wieku od 21 do 40 lat, przez wykonywanie cięć poza okresem lęgowym ptaków (30 kwietnia – 30 czerwca) (zabieg o charakterze trzebieży wczesnej)	73,69 ha	Oddziały – 22i, 62c, 96h, 115f, 146c, 161d, 169d, 223c, 225c, 237b, 262g, 262h, 282b, 282g, 305d, 323a, 343c, 372d, 372i, 377i, 380i, 389g
7	Kształtowanie struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej drzewostanów w wieku od 40 do 80 lat, przez wykonywanie cięć i obrączkowanie drzew poza okresem lęgowym (30 kwietnia – 30 czerwca)	190,86 ha, 29 sztuk	Oddziały – 9z, 22g, 33b, 35f, 35g, 49p, 49s, 60a, 82b, 82f, 84c, 103d, 108d, 116g, 119i,

	(zabieg o charakterze trzebieży późnej)		119j, 141b, 146b, 206r, 207c, 207g, 255b, 270a, 305a, 305b, 305c, 307a, 308c, 308g, 313a, 323b, 343a, 359b, 374d, 375b, 375c, 375d, 378r, 379h, 379i, 379j, 385a, 395g
8	Przebudowa drzewostanów – dostosowanie składu gatunkowego do warunków siedliskowych – cięcia rekonstrukcyjne	5,51 ha	Oddziały – 37f, 40m, 55a, 103b, 108d, 109f, 137b
9	<p>Prognozowanie występowania owadów zagrażających trwałości realizowanych zabiegów ochronnych w ramach prowadzonej renaturyzacji drzewostanów:</p> <p>1) wykładanie drzew pułapkowych, 2) wykładanie pułapek feromonowych do odłowu kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>), 3) wykładanie pułapek feromonowych do odłowu brudnicy mniszki (<i>Lymantria monacha</i>), 4) jesienne poszukiwania owadów w ściółce</p>	<p>17 sztuk 181 stanowisk 39 stanowisk 57 prób</p>	<p>Oddziały – 3l, 10dx, 10jx, 15d, 16b, 18i, 19h, 20c, 23d, 33a, 33b, 35b, 40k, 48k, 53a, 55a, 60a, 60b, 67h, 72d, 74c, 77f, 81j, 82b,g, 89a, 90a, 91b, 93d, 103f, 104d, 108h, 109c,j, 110a,g; 114c, 114f, 120d, 123a, 124a, 126b, 129l, 130a, 146b, 148a, 153b, 166a, 169h, 203g, 204g, 208f, 210c, 211c, 222a, 223c, 227g, 228j, 230w, 233d, 235c, 237a, 239k, 241a, 242b, 243a, 247f, 248c,d; 249f, 250a, 251a, 256a, 259c, 260b, 261d, 262b, 263b, 265a, 267j, 269c, 270a, 277m, 281b, 285d, 286a, 287a, 289a,c; 292a, 295a, 303a, 304d, 306g, 308b, 310a, 312a, 314c, 317a, 323b, 326d, 327c, 331b, 332d, 333b, 334i, 337a, 338f, 339c, 344a, 350b, 352a, 353g, 356g, 358d, 357a, 360b, 362d, 368d, 368f, 369d, 370g, 372c, 374c, 377g, 378i, 379g, 381c, 382h, 383h, 387b, 390b,c, 391b, 397b</p>

10	<p>Przeciwdziałanie szkodom powodowanym przez owady i grzyby, dla opóźnienia procesu masowego zamierania drzew zagrażającego trwałości zabiegów renaturyzacyjnych, poprzez:</p> <p>1) wyszukiwanie drzew zasiedlonych przez kambiofagi, np. kornikowate (<i>Scolytinae</i>), bogatkowate (<i>Buprestidae</i>),</p> <p>2) korowanie zasiedlonego drewna leżącego,</p> <p>3) zbieranie i likwidacja zasiedlonej kory,</p> <p>4) usuwanie z drzewostanów drzew opanowanych przez owady i hubę korzeniową (<i>Heterobasidion annosum</i>), zagrażających masowym zamieraniem drzew i zwiększających zagrożenie pożarowe</p>	<p>6520 roboczogodzin</p> <p>100 m³ 46 roboczogodzin 4088 m³</p>	Miejsca zagrożenia w lasach objętych ochroną czynną
11	<p>Rozdrabnianie (zrębkowanie) pozostających części drzew (głównie gałęzi) z pozostawieniem biomasy w ekosystemie – w miejscach planowanych zabiegów oraz w celu zmniejszenia zagrożenia pożarowego</p>	920 roboczogodzin	Miejsca zagrożenia w lasach objętych ochroną czynną
12	<p>Przeciwdziałanie szkodom powodowanym w uprawach leśnych i młodnikach przez zwierzęta, przez:</p> <p>1) zabezpieczanie sadzonek przed uszkodzeniem przez ssaki roślinożerne na uprawach leśnych do 5 lat:</p> <p>a) środkami odstrasżającymi (repelentami),</p> <p>b) ogrodzeniem siatką (wykonanie nowych ogrodzeń oraz naprawa istniejących),</p> <p>2) zdjęcie osłon indywidualnych po ich wykorzystaniu,</p> <p>3) usunięcie starej siatki ogrodzeniowej</p> <p>4) regulację liczebności (redukcję) ssaków roślinożernych, zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie; poziom redukcji ma być ustalony na podstawie eksperckiego rozpoznania stanu uwarunkowań ekologicznych wielkości populacji,</p>	<p>65,55 ha Okolo 6000 m</p> <p>4 tysiące sztuk</p> <p>750 m</p>	<p>Oddziały – 23d, 26l, 37c, 37f, 37g, 40m, 50g, 52f,h, 55a, 58h, 60b, 63b, 65a, 67g, 67h, 71b, 73b, 73f, 74c,d; 79a, 80a,c,j, 81f, 82c,g; 87i,t; 88b, 89a, 90a,b, 91d, 92d, 93c,j, 95b, 103b,f; 104d,f, 105d, 106d, 108d,g, 109f, 111k, 112b,c, 114d,f, 115d, 116d, 117g, 119f, 121j, 122l, 123a,f, 126b,d, 127b,I, 129j,l; 130d,g, 131d, 133b, 135f,g, 136a,b, 137a,b, 138a,d,g, 142b,d,f,143a,d, 144b,f; 145c,d,f, 146d, 151c, 152a, 153a,b; 155b, 156c,b; 157b, 160b,g; 169a, 208f, 221, 223f, 228k, 233, 235a, 239n, 268d, 269c, 272a, 284b,d; 304d, 320d, 338a,c,f, 345a, 352h, 353g, 355g, 356g, 367b, 370g, 380c, 384f</p> <p>Redukcja w miejscach intensywnego występowania szkod. Wartości podane w 3 kolumnie dotyczą redukcji łącznie w</p>

	<p>inwentaryzację zwierząt i ocenę poziomu szkód w drzewostanach i ma zapewnić minimalizację szkód:</p> <p>a) jeleń (<i>Cervus elaphus</i>),</p> <p>b) dziki (<i>Sus scrofa</i>),</p> <p>5) zwiększenie bazy żerowej przez uprawę poletek zaporowych (uprawa zbóż i roślin okopowych)</p>	<p>Do 27 sztuk (byki – 8 sztuk, łanie – 15 sztuk, cielęta – 4 sztuk)</p> <p>Do 80 sztuk</p> <p>3,95 ha</p>	<p>ekosystemach leśnych i nieleśnych</p> <p>Oddziały – 43r, 71f, 84k, 96b, 138c, 210d, 280, 293b, 338b, 362f, 366f</p>
13	<p>Konserwacja przeciwpożarowych stanowisk czerpania wody</p>	<p>6 stanowisk</p>	<p>Punkty zlokalizowane na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jeziorze Kaletnik, 2) rzece Piertanka (wieś Tartak), 3) rzece Kamionka (wieś Huta), 4) rzece Czarna Hańcza (wieś Sobolewo), 5) jeziorze Wigry (wieś Gawrych Ruda i Słupie)
14	<p>Zmniejszenie zagrożenia pożarowego lasu przez porządkowanie terenu w pasie do 30 m od dróg publicznych – okrzesywanie drzew leżących, usuwanie gałęzi i chrustu</p>	<p>149,1 ha</p>	<p>Drogi publiczne w granicach Parku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lipniak - Kaletnik, 2) Krzywe - Huta, 3) Suwałki - Sejny, 4) Gawrych Ruda - Słupie, 5) Płociczno - Bryzgiel, 6) Krusznik-Tobołowo, 7) Krusznik - Czerwony Krzyż, 8) Mikołajewo - Czerwony Krzyż, 9) Mikołajewo - Maćkowa Ruda, 10) Maćkowa Ruda - Wysoki Most, 11) Wysoki Most - Wypusty, 12) Wysoki Most - Sarnetki, 13) Wysoki Most - Jeziorki, 14) Jeziorki - granica Parku

15	Utrzymanie dróg pożarowych i dojazdowych: 1) konserwacja nawierzchni dróg pożarowych i dojazdowych,	14,5 km	Drogi w oddział – 9, 41, 42, 43, 58, 59, 50-119, 88, 89, 103, 137, 164, 210, 224, 235, 263, 264, Obwód Ochronny Lipowe. Droga „Kamienista” w oddziałach – 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25. Drogi w oddziałach – 103, 104, 105, 107-118, 207, 208, 209, 210, 204, 221, 233, 235, 250, 251, 262, 263, 264, 277
	2) remont nawierzchni dróg pożarowych i dojazdowych,	3,2 km	
	3) utrzymanie przejezdności dróg pożarowych i dojazdowych w celu powiększenia prześwitów dróg (podkrzesywanie drzew do wysokości 4 m i usuwanie krzewów wrastających w drogę)	9,3 km	
16	Czyszczenie linii oddziałowych na cele ochrony przeciwpożarowej	3,4 km	Linie w oddziałach – 209, 210, 211, 223, 234
17	Utrzymanie tablic informacyjnych i ostrzegawczych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego lasu: 1) konserwacja tablic przeciwpożarowych,	4 sztuki	Obwód Ochronny Lipniak, Słupie. Obwód Ochronny Mikołajewo
	2) ustawianie tablic przeciwpożarowych w terenie	5 sztuk	

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Przeciwdziałanie zarastaniu zbiorowisk nieleśnych, przez: 1) koszenie niepożądaną roślinności, 2) usuwanie nalotu drzew i krzewów na łąkach oraz torfowiskach z usunięciem biomasy	Okolo 31,4 ha	1. Oddziały – 5n, t, 6f, 10r, 21c,m,n, 22b, 22b, 36Ac, 39c,g, 43r, 54k, 56j,k,m,n,r,z, 57, 139g, 140h, 141f, 205f, 217n, 220x, cx; 244h, 244h, 215b, 322c. 2. Działki – 6/13 w obrębie ewid. Czerwony Krzyż i 133 w obrębie ewid. Mikołajewo
2	Redukcja ssaków roślinożernych, zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie; poziom redukcji ma być ustalony na podstawie eksperckiego rozpoznania stanu uwarunkowań ekologicznych wielkości populacji, inwentaryzację zwierząt i ocenę poziomu szkód w uprawach i płodach rolnych i ma zapewnić minimalizację szkód: 1) jeleń (<i>Cervus elaphus</i>), 2) dzik (<i>Sus scrofa</i>)	Do 27 sztuk Do 80 sztuk	Obszar Parku

3	Ochrona torfowiska nakredowego przez budowę zastawek piętrzących wodę	3 zastawki	Oddział 217f
---	---	------------	--------------

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Zarybienia gatunkami ryb charakterystycznymi dla obszaru Parku, w szczególności gatunkami drapieżnymi, zagrożonymi spadkiem liczebności i narażonymi na wyginięcie: 1) sieja (<i>Coregonus lavaretus</i>) ²⁾ , 2) sielawa (<i>Coregonus albula</i>) ²⁾ , 3) szczupak (<i>Esox lucius</i>) ²⁾ , 4) lin (<i>Tinca tinca</i>) ²⁾ , 5) pstrąg potokowy (<i>Salmo trutta m. fario</i>) ²⁾ , 6) węgorz europejski (<i>Anguilla anguilla</i>) ²⁾ , 7) troć jeziorowa (<i>Salmo trutta m. lacustris</i>) ²⁾ , 8) sum europejski (<i>Silurus glanis</i>) ²⁾	Do 2,1 mln osobników, w tym do 25 tysięcy sztuk narybku jesiennego.	1. Oddział 188 (jeziro Wigry).
		Do 0,2 mln osobników, w tym do 1 tysiąca narybku jesiennego	2. Oddział 199 (jeziro Mulaczysko)
		Do 25 mln osobników	1. Oddział 188 (jeziro Wigry).
		Do 0,5 mln osobników	2. Oddział 199 (jeziro Mulaczysko)
		Do 2,1 mln osobników	1. Oddział 188 (jeziro Wigry).
		Do 230 tysięcy osobników	2. Oddział 185 (jeziro Pierty).
		Do 30 tysięcy osobników	3. Oddziały – 199 (jeziro Mulaczysko), 190 (jeziro Leszczewek), 198a (jeziro Krusznik), 187 (jeziro Omulówek)
		Do 550 kg	1. Oddział 188 (jeziro Wigry).
Do 140 kg	2. Oddział 185 (jeziro Pierty)		
Do 4000 osobników	Oddział 401a,b (rzeka Czarna Hańcza na odcinku Wysoki Most – Studziany Las)		
Do 140 kg	Oddział 188 (Jeziro Wigry)		
Do 2000 osobników			
Do 2000 osobników			
2	Odłów tarlaków szczupaka, sielawy i siei, na potrzeby wylęgarni ryb Parku	1. Sielawa (<i>Coregonus albula</i>) do 3500 kg 2. Sieja (<i>Coregonus lavaretus</i>) do 700 kg 3. Szczupak (<i>Esox lucis</i>)	Oddziały – 188 (jeziro Wigry), 185 (jeziro Pierty), 187 (jeziro Omulówek), 189 (jeziro Postaw)

		do 1200 kg	
3	<p>1. Zimowe koszenie roślinności wynurzonej i usuwanie skoszonej biomasy w celu:</p> <p>1) ochrony tarlisk szczupaka i płoci oraz poprawy warunków bytowania stadiów rozwojowych i gatunków ryb zasiedlających strefę płytkiego litoralu jeziora Wigry,</p> <p>2) poprawy stanu i warunków bytowania ptaków gniazdujących wśród roślinności wynurzonej.</p> <p>2. Pozostawianie około 30% biomasy w jeziorze, w celu zapewnienia odpowiedniej ilości substratu dla ikry składanej przez ryby</p>	Do 20 ha	Oddział 188A (jezioro Wigry – Zatoka Zadworze, Płoso Północne i Południowe)
4	<p>Kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i wielkościowej oraz liczebności w zespołach ryb – odłowy regulacyjne sprzętem ciągnionym/stawnym; w jeziorach typu sielawowego odłowy sprzętem ciągnionym będą wykonywane w okresie od 1 maja do 31 października. Dopuszcza się stosowanie sprzętu ciągniętego poza wyżej wymienionym okresem w celu realizacji odłowów stynki (<i>Osmerus eperlanus</i>). Intensywność odłowów określa się na około 20 kg/ha</p>	<p>1. Sielawa (<i>Coregonus albula</i>) do 25000 kg.</p> <p>2. Sieja (<i>Coregonus lavaretus</i>) do 100 kg.</p> <p>3. Węgorz europejski (<i>Anguilla anguilla</i>) do 500 kg.</p> <p>4. Szczupak (<i>Esox lucius</i>) do 1000 kg.</p> <p>5. Lin (<i>Tinca tinca</i>) do 1000 kg.</p> <p>6. Okoń (<i>Perca fluviatilis</i>) do 700 kg.</p> <p>7. Leszcz (<i>Abramis brama</i>) do 2000 kg.</p> <p>8. Płoc (<i>Rutilus rutilus</i>) do 3000 kg.</p> <p>9. Stynka (<i>Osmerus eperlanus</i>) do 10000 kg</p>	<p>Oddziały – 188 (jezioro Wigry), 185 (jezioro Pierty), 190 (jezioro Leszczewek), 187 (jezioro Omułowek), 199 (jezioro Mulaczysko), 189 (jezioro Postaw)</p>
5	<p>1. Monitorowanie różnorodności biologicznej rakowatych (<i>Astacidae</i>).</p> <p>2. Monitorowanie i ograniczanie liczebności raka przegowatego (<i>Orconectes limosus</i>) i sygnałowego (<i>Pacifastaceus leniusculus</i>) – odłowy kontrolne racznikami</p>	Według potrzeb	<p>Wodny Obwód Ochronny, oddziały – 188 (jezioro Wigry), 192a (jezioro Białe Wigierskie), 195a (jezioro Długie Wigierskie), 196a (jezioro Okrągłe), 5ax,z, 6h, 7m, 17a, 18a, 20a, 21p, 21r, 24x, 25m (rzeka Wiatrołuża), 10d, 11c, 12c,dx (rzeka Maniówka), 43c, 61d, 78h,k, 77Af (rzeka Kamionka)</p>
6	Utrzymanie populacji i badanie postępu		Wodny Obwód

procesu restytucji siei (<i>Coregonus lavaretus</i>): 1) odłowu kontrolne sprzętem stawnym, 2) zarybienia	101,89 ha Do 5000 sztuk	Ochronny Wigry, oddział 192a (jezioro Białe Wigierskie)
---	----------------------------	---

D. Inne, według specyfikacji Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	1. Monitorowanie różnorodności biologicznej oraz kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych zagrożonych i rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk i gatunków objętych siecią Natura 2000; badania prowadzone będą metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków roślin, grzybów i zwierząt będą pobierane ich fragmenty lub całe okazy. 2. Monitorowanie inwazyjnych gatunków roślin obcego pochodzenia	11 396,39 ha	Obszar ochrony czynnej
2	Eliminowanie inwazyjnych gatunków roślin: 1) usuwanie niecierpka gruczołowatego (<i>Impatiens glandulifera</i>) – wrywanie, wywóz i utylizacja w kompostowniku,	Okolo 57 ha	Obwody ochronne – Lipniak, Krzywe, Leszczewek, Gwarzec, Słupie, Powały, Mikołajewo
	2) usuwanie klonu jesionolistnego (<i>Acer negundo</i>) – wycinanie, karczowanie, usuwanie odrośli,	0,01 ha	Oddział 51b
	3) usuwanie trojeści amerykańskiej (<i>Asclepias 23yriach</i>) – wrywanie, przekopywanie stanowisk,	Okolo 0,3 ha	Oddział 206
	4) usuwanie winobluszczu pięciolistkowego (<i>Parthenocissus quinquefolia</i>) – wrywanie, przekopywanie gleby na stanowiskach, usuwanie korzeni i odrośli,	200 m ²	Oddział 240o
	5) usuwanie rdestowca ostrokończystego (<i>Reynoutria japonica</i>) – co najmniej 8-krotne koszenie w ciągu sezonu wegetacyjnego,	240 m ²	Oddziały – 149j, 156d, 158c
	6) usuwanie dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>) – wycinanie, usuwanie odrośli, karczowanie,	Okolo 0,01 ha	Oddział 51a
	7) usuwanie nawłoci kanadyjskiej (<i>Solidago canadensis</i>) – wrywanie, przekopanie gleby	Okolo 250 m ²	Oddziały – 172, 175bx, 375c,

3	Wykaszenie roślinności utrudniającej poruszanie się turystów i zagrażającej ich bezpieczeństwu w miejscach odpoczynku, postoju pojazdów i biwakowania	2 ha	Obwody ochronne – Lipniak, Krzywe, Leszczewek, Gawarzec, Mikołajewo, Wysoki Most
4	Utrzymanie kładek – wykaszanie roślinności pod kładką w dolinie Czarnej Hańczy	Na długości 165 m do 0,5 m od krawędzi kładki	Oddziały – 110b,c,d, 98A
5	Odbudowa kładki na trasie ścieżki edukacyjnej „Las”	Długość 118 m, szerokość 1,5 m oraz podest 4x3 m	Obwód Ochronny Krzywe, oddz. 49b
6	Odbudowa kładki nad Wiatrołużą, na trasie żółtego szlaku pieszego	Długość 7,5 m, szerokość 1,25 m	Obwód Ochronny Lipniak, oddziały 5s, 14c
7	Odbudowa pomostu widokowego nad Sucharem Wielkim, na trasie ścieżki edukacyjnej „Jeziora”	Kształt litery L, wymiary – 1,5m x 22,5m oraz 4m x 6m	Obwód Ochronny Słupie, oddział 157g
8	Remont pomostu widokowego nad Jeziorem Długim, na trasie ścieżki „Jeziora”	Kształt litery L, pokład dłuższy – długość 18,6 m, szerokość – 2 m, pokład krótszy – długość 3,8 m, szerokość – 2,75 m	Obwód Ochronny Słupie, oddziały 195, 150a
9	Wykonanie drewnianych barier – bariera z wypełnieniem z bali	Łączna długość: 192,5 m	Oddziały – 48b, 48d, 49n, 149j, 157b,g,h
10	Ustawienie ręcznych szlabanów obrotowych	5 sztuk, odległość między słupkami 5,5 m	Oddziały – 315c, 319b, 383c, 388c, 393a
11	Ustawienie toalety kompostującej w miejscu odpoczynku przy szlaku turystycznym	1 sztuka	Oddział 150n (parking Łysocha)
12	Wykonanie i ustawienie wiat ze stołem i ławami – wiata 6-osobowa	2 sztuki o wysokości 2,9 m, szerokości 2,6 m, długości 3,2 m	Obwód Ochronny Lipowe, oddziały 331f, 373d
13	1. Utrzymanie drożności szlaków turystycznych – powiększanie prześwitu na odcinkach szlaków pieszych, rowerowych, ścieżkach edukacyjnych. 2. Utrzymanie skrajni na drodze na szerokości min. 3 m i wysokości nad drogą min. 2,5 m	31 km	Obwody ochronne – Krzywe Leszczewek, Gawarzec, Mikołajewo, Wysoki Most
14	Prace porządkowe przy Ośrodku Edukacji Środowiskowej nad Zatoką Słupiańską j. Wigry: 1) porządkowanie terenu, 2) przygotowanie i dowóz drewna	250 m ² 1 m ³	Obwód Ochronny Słupie, oddział 149j
15	Wykonanie barci w drzewach	5 sztuk	Obszar ochrony czynnej
16	Niedopuszczenie do zakładania kolonii lęgowych przez kormorana – usuwanie gniazd przed sezonem lęgowym i płoszenie ptaków	Okolo 30 gniazd	Obwód Ochronny Leszczewek, oddział 175cz (Wyspa Mysia) oraz ewentualnie inne miejsca,

			w których pojawia się gniazda
17	Bieżące remonty istniejących urządzeń turystycznych wynikające ze zdarzeń losowych, dewastacji i naturalnego zużycia obiektów zlokalizowanych przy szlakach turystycznych i drogach	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
18	Utrzymanie czystości – zbiórka i wywóz odpadów	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
19	Naprawa nawierzchni trasy narciarskiej przy zlodowaceniach	8,5 km	Obwód Ochronny Krzywe
20	Modernizacja bazy czynnej ochrony ekosystemów wodnych w Czerwonym Folwarku	Remont 3 hangarów nawodnych z pomostami, budowa cumowiska, nabrzeża z dźwigiem, budowa 1 budynku, zagospodarowanie terenu	Oddziały – 183Acx,d, 189
21	Odbudowa pomostu na polu namiotowym Jastrzęby	Pomost w kształcie litery T, dłuższe ramię 28 x 1,5 m, krótsze ramię 12 x 3 m	Jeziro Wigry, oddział 188a (Obwód Ochronny Krusznik, oddział 230i)
22	Odbudowa kładki na Czarnej Hańczy na potrzeby Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego	Długość około 8 m, szerokość około 1,5 m	Czarna Hańcza, oddział 181b

III. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony krajobrazowej

A. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Przeciwdziałanie zarastaniu zbiorowisk nieleśnych: 1) koszenie roślinności, usuwanie sukcesji naturalnej drzew i krzewów na łąkach, torfowiskach z usunięciem biomasy, 2) wypas zwierząt hodowlanych na terenach wydzierżawianych rolnikom, 3) utrzymanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przez stosowanie płodozmianu tradycyjnych upraw (wydzierżawionych rolnikom oraz użytkowanych na potrzeby Parku)	Okolo 15,43 ha	Oddziały – 12x, bx, 14c, 14d, 49f, k, l, m, 93Al, 220w, 284h, 301a, 304f, 307b, g, 308d, f
		Okolo 15 ha	Oddziały – 5d, 9d, 9g, 12x, 12bx, 36Ai, 36Af, 87g, 87h, 87l, 87n, 87k, 87o, 87p, 175kx, 175hx, 175hy, 201a, 201b, 201j, 201w, 201y, 201Ag, 201Ai, 201Aj, 201Ak, 201A, 201Al, 201Am, 201An, 201Ao, 201Ap, 201As, 206k, 206cx, 206dx, 206ix, 206jx, 230b, 240j, 284i, 300b
		Okolo 80 ha	Oddziały – 5b, 5f, 9f, 9o, 9p, 9t, 9ax, 12x, 12bx, 27k, 36Aj, 36Ak, 39a, 40a, 49a, 62g, 62h, 62 i, 62j, 85f, 107k, 117l, 117n,

			117r, 140k, 141c, 141h, 148c, 149a, 149c, 149d, 175g, 175j, 175k, 175mx, 175nx, 175lx, 175rx, 175ox, 178a, 178b, 178c, 178f, 201c, 201n, 201x, 201At, 201Aw, 201Ax, 201Ay, 201Az, 201Abx, 201Acx, 203b, 203c, 203d, 204a, 204b, 204c, 204g, 204h, 204i, 204k, 204l, 204m, 206f, 206g, 206h, 206k, 206m, 206n, 206o, 206s, 206ax, 206bx, 206cx, 206lx, 214i, 214j, 216j, 218cx, 218fx, 218gx, 220a, 221Af, 228c, 228l, 230b, 239c, 240k, 240p, 240r, 240t, 243i, 244a, 244b, 283b, 283c, 283d, 283f, 284h, 299a, 299s, 299w, 300d, 300g, 301a, 301t, 301w, 301x, 301y, 301ax, 301cx, 301dx, 307b, 376c, 377b, 393d
2	Przeciwdziałanie szkodom powodowanym przez ssaki roślinożerne w uprawach i płodach rolnych przez: 1) zwiększanie bazy żerowej – uprawę poletek zaporowych (uprawa zbóż i roślin okopowych), 2) redukcja ssaków roślinożernych, zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie; poziom redukcji ma być ustalony na podstawie eksperckiego rozpoznania stanu uwarunkowań ekologicznych wielkości populacji, inwentaryzację zwierząt i ocenę poziomu szkód w uprawach i płodach rolnych i ma zapewnić minimalizację szkód: a) jeleni (<i>Cervus elaphus</i>), b) dzików (<i>Sus scrofa</i>)	1,56 ha	Oddziały – 106f, 304f
		Do 27 sztuk Do 80 sztuk	Obszar Parku
3	Eliminowanie inwazyjnych obcych gatunków roślin: 1) usuwanie niecierpka gruczołowatego (<i>Impatiens glandulifera</i>) – wyrywanie, wywóz i utylizacja w kompostowniku, działania prowadzone na gruntach własnych i prywatnych po uzyskaniu zgody właścicieli,	Około 14,26 ha	Grunty niebędące w użytkowaniu wieczystym Parku: 1) działki – 97/10, 97/15, 98, 105/6, 111/1, 111/2 (obręb ewidencyjny Gawrych Ruda), 2) działki – 2/1, 3/1, 4, 5/1, 5/2, 6, 7, 8/2, 16, 19/2, 20/1, 20/2, 50/1, 52, 53, 56, 57, 60, 61, 63, 64/6, 69/1, 69/2, 72, 146-148, 155-161, 163/2, 164-167, 169/1,

2) usuwanie czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>) – wycinanie, wyrywanie, usuwanie odrostów, przekopywanie gleby i wyrywanie korzeni, 3) usuwanie winobluszcza pięciolistkowego (<i>Parthenocissus quinquefolia</i>) – wyrywanie, przekopywanie gleby na stanowiskach, usuwanie korzeni i odrośli, 4) usuwanie trojeści amerykańskiej (<i>Asclepias syriaca</i>) – wyrywanie, przekopywanie gleby na stanowiskach, usuwanie korzeni i odrośli, 5) usuwanie rdestowca ostrokończystego (<i>Reynoutria japonica</i>) – co najmniej 8-krotne koszenie w ciągu sezonu wegetacyjnego		170 (obwód ewidencyjny Magdalenowo i Wigry), 3) działka 28/10 (obwód ewidencyjny Czerwony Folwark), 4) działki – 26, 27, 30, 37, 38, 39, 40, 41, 48 (obwód ewidencyjny Burdeniszki)
	Około 0,3 ha	Oddział 206
	Około 150 m ²	Oddział 240j
	Około 0,5 ha	Oddziały – 201, 206
	Około 2020 m ²	Oddziały – 93Ag, 393d

B. Inne według specyfikacji Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Monitorowanie różnorodności biologicznej oraz kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych: 1) monitorowanie zagrożonych i rzadkich gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych; 2) monitorowanie inwazyjnych gatunków roślin obcego pochodzenia	2986,31 ha	Obszar ochrony krajobrazowej
2	Budowa wież widokowych	2 wieże o wysokości 15 m wraz z zadaszaniem	Obwód Ochronny Krusznik, oddział 218hx; obwód ewidencyjny Gawrych Ruda, działka nr 128/6
3	Wykonanie drewnianych barier – bariera z wypełnieniem z desek	Łączna długość 200 m	Oddziały – 47b, 107k
4	Ustawienie szlabanu automatycznego	1 szlaban	Obwód Ochronny Krzywe 49 l,f
5	Ustawienie toalet kompostujących w miejscach odpoczynku przy szlakach i ścieżkach	7 sztuk	Oddziały – 117p, 175w, 212j, 228l, 230d, 230i, 284g
6	Wykonanie i ustawienie wiaty ze stołem i ławami – wiata 12-osobowa	Wysokość 3,7 m, szerokość 4,4 m, długość 5,2 m	Obwód Ochronny Leszczewek, oddział 107k

7	Wykonanie i ustawienie wiat ze stołem i ławami – wiata 6-osobowa	2 wiaty o wysokości 2,9 m, szerokości 2,6 m, długości 3,2 m	Obwód Ochronny Krzywe, oddział 47b
8	Wykaszenie roślinności utrudniającej poruszanie się i zagrażającej bezpieczeństwu turystów w miejscach odpoczynku, postoju pojazdów i biwakowania	2,5 ha	Oddziały – 9d, 14d, 47b, 379b, 376d, 377l, 231Ahx, 220y, działka 125/3 obręb ewidencyjny Leszczewek
9	Bieżące remonty istniejących urządzeń turystycznych zniszczonych w wyniku zdarzeń losowych, dewastacji i naturalnego zużycia	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
10	Wycinanie podrostu drzew i krzewów na przedpolu punktów widokowych: 1) przy Muzeum Wigier w Starym Folwarku (widok na klasztor wigierski), 2) na przystanku kolejki wąskotorowej „Binduga”	0,5 ha	Oddział 93Af Oddział 379b
11	Zabiegi pielęgnacyjne drzew o walorach pomnikowych rosnących przy parkingach i szlakach turystycznych z zachowaniem elementów ważnych dla różnorodności biologicznej, w szczególności dziupli, próchnowisk i flory epifitycznej	Kasztanowiec zwyczajny – 1 drzewo	Oddział 93Ag
12	Dostarczenie drewna opałowego na miejsce odpoczynku „Bindużka”	3 m ³	Obwód Ochronny Wysoki Most, oddział 337c
13	Wykup gruntów prywatnych zależnych od wód w celu zapewnienia skutecznej ochrony biocenoz wodnych	Około 60 ha	Grunty podmokłe oraz położone w sąsiedztwie jezior i rzek
14	Zagospodarowanie cumowiska łodzi „Zakąty”: 1) utwardzenie nawierzchni, 2) pomost pływający w kształcie litery L, 3) budowa parkingu	1. Powierzchnia nawierzchni – 65 x 25 m, 2. Wymiary pomostu dłuższe ramię 28 x 2 m, krótsze ramię 20 x 2 m. 3. Wymiary parkingu – 30 x 10 m	1. Obwód Ochronny Krusznik, oddział 230d. 2. Jezioro Wigry, oddział 188a
15	Modernizacja bazy czynnej ochrony ekosystemów wodnych w Czerwonym Folwarku	Rozbiórka 3 budynków, budowa 2 budynków, zagospodarowanie terenu	Obwód Ochronny Leszczewek, oddział 183Ar,w
16	Modernizacja infrastruktury sanitarnej na plaży „Krzywe” i polu namiotowym „Jastrzęby”	3 budynki sanitarne	Oddziały – 47b, 230i
17	Odbudowa pomostów z pokładem do wodowania kajaków na polach biwakowych nad rzeką Czarną Hańczą	3 pomosty o długości 8 m i szerokości 3,5 m	Oddziały – 220y (Za szkołą), 299c (Gremzdówka), 337c (Bindużka)

¹⁾ Obszary zajmowane przez ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne zostały przestrzennie podzielone na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą oraz pododdziały oznaczone małą literą. Podział na

oddziały, pododdziały, oraz obręby i obwody ochronne przyjęto zgodnie z Leśną Mapą Numeryczną (LMN) Wigierskiego Parku Narodowego, sporządzoną przez TAXUS SI Sp. z o.o. w Warszawie, według stanu na dzień 01.01.2012 r. LMN znajduje się w Systemie Informacji Przestrzennej (SIP) w siedzibie Dyrekcji Wigierskiego Parku Narodowego w miejscowości Krzywe. Podział na obszary objęte ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową przyjęto zgodnie z mapą pod tytułem: „Mapa stref ochrony Wigierskiego Parku Narodowego”, sporządzoną w skali 1 : 20 000, według stanu na dzień 1 stycznia 2014 r. przez TAXUS SI Sp. z o.o. w Warszawie. Podział na działki geodezyjne i obręby ewidencyjne jest zgodny z mapami ewidencji gruntów. Mapy znajdują się w siedzibie Parku, w miejscowości Krzywe.

²⁾ Zarybianie będzie dokonane w oparciu o materiał zarybieniowy o cechach właściwych lokalnym populacjom ryb, w celu stabilizacji składów jakościowych i ilościowych populacji ryb występujących na terenie Parku.

OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ GATUNKÓW ROŚLIN,
ZWIERZĄT I GRZYBÓW

I. Sposoby ochrony czynnej gatunków roślin, zwierząt i grzybów na obszarach ochrony ścisłej

A. Ochrona gatunków roślin

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki roślin naczyniowych (<i>Tracheophyta</i>) i mszaków (<i>Bryophytina</i>) zagrożone, rzadkie i objęte ochroną gatunkową	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz stanu populacji (jej wielkości i rozmieszczenia poszczególnych gatunków), ze szczególnym uwzględnieniem gatunków objętych siecią Natura 2000. 2. Monitorowanie inwazyjnych gatunków roślin obcego pochodzenia (ich rozmieszczenia, wielkości populacji i dynamiki rozwoju) 	<p>Badania prowadzone będą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków będą pobierane fragmenty lub całe okazy w celu określenia przynależności gatunkowej, 2) na obszarze Parku, w szczególności na stałych powierzchniach monitoringowych (badania dynamiki zmian), 3) lokalizacja stanowisk gatunków będzie określana za pomocą urządzeń GPS

B. Ochrona gatunków zwierząt

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki zagrożone, rzadkie i objęte ochroną gatunkową	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz rozmieszczenia poszczególnych gatunków na terenie Parku	<ol style="list-style-type: none"> 1. Badania prowadzone będą metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków bezkręgowców będą pobierane okazy w celu określenia przynależności gatunkowej. 2. Lokalizacja stanowisk gatunków będzie określana za pomocą urządzeń GPS

C. Ochrona gatunków grzybów

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki zagrożone, rzadkie i objęte ochroną gatunkową	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz rozmieszczenia poszczególnych gatunków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków będą pobierane okazy w celu określenia przynależności gatunkowej. 2. Lokalizacja stanowisk gatunków będzie określana za pomocą urządzeń GPS

II. Sposoby ochrony czynnej gatunków roślin, zwierząt i grzybów na obszarach ochrony czynnej

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Obuwik pospolity (<i>Cypripedium calceolus</i>)	Poprawa warunków występowania gatunku	Rozluźnianie zwarcia drzewostanu oraz warstwy krzewów na obszarze występowania gatunku
2	1. Gnidosz królewski (<i>Pedicularis sceptrum-carolinum</i>). 2. Kosatka kielichowa (<i>Tofieldia calyculata</i>). 3. Kruszczyk błotny (<i>Epipactis palustris</i>). 4. Kukułka (<i>Dactylorhiza</i>)	Poprawa warunków występowania gatunku	1. Usuwanie podrostów olszy czarnej (<i>Alnus glutinosa</i>) i brzozy omszonej (<i>Betula pubescens</i>) oraz wierzb (<i>Salix</i> sp.) 2. Koszenie późną jesienią i usuwanie skoszonej biomasy roślin
3	1. Groszek wielkoprzylistkowy (<i>Lathyrus pisiformis</i>). 2. Pięciornik biały (<i>Potentilla alba</i>). 3. Tobołki alpejskie (<i>Thlaspi caerulescens</i>). 4. Sasanka otwarta (<i>Pulsatilla patens</i>). 5. Zawilec wielkokwiatowy (<i>Anemone sylvestris</i>). 6. Marzanka barwierska (<i>Asperula tinctoria</i>). 7. Groszek wschodniokarpacki (<i>Lathyrus laevigatus</i>)	Poprawa warunków występowania gatunku	1. Poprawa warunków świetlnych, w tym usuwanie leszczyny (<i>Corylus</i>), klonu (<i>Acer</i>) i grabów (<i>Carpinus</i>). 2. Wykaszenie ekspansywnych gatunków runa
4	Rodzime gatunki roślin – wszystkie gatunki występujące w Parku na obszarach objętych ochroną czynną	Ochrona rodzimych gatunków roślin przed inwazją gatunków obcych	Usuwanie zagrażających gatunków obcych w miejscach występowania tych gatunków
5	Gatunki roślin naczyniowych (<i>Tracheophyta</i>) i mszaków (<i>Bryophytina</i>) zagrożone, rzadkie i objęte ochroną gatunkową	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz rozmieszczenia poszczególnych gatunków	1. Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków będą pobierane fragmenty lub całe okazy w celu określenia przynależności gatunkowej. 2. Lokalizacja stanowisk gatunków będzie określana za pomocą GPS
6	Gatunki światłoządne i ciepłolubne występujące w widnych lasach	Poprawa warunków występowania gatunku	Usuwanie nadmiernej ilości ekspansywnych gatunków roślin w warstwie runa, podszytu i podrostu na powierzchni około 0,4 ha w oddziałach 244 h, w Obwodzie Ochronnym Krusznik

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>)	Monitoring siedlisk występowania	Monitoring liczebności i rozmieszczenia bobra (<i>Castor fiber</i>)
2	1. Nocek rudy (<i>Myotis daubentonii</i>). 2. Mroczek posrebrzany (<i>Vespertilio murinus</i>). 3. Mroczek pozłocisty (<i>Eptesicus nilssonii</i>). 4. Mroczek późny (<i>Eptesicus serotinus</i>). 5. Karlik malutki (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>). 6. Karlik karliczek (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>). 7. Karlik większy (<i>Pipistrellus nathusii</i>). 8. Borowiec wielki (<i>Nyctalus noctula</i>). 9. Borowiaczek (<i>Nyctalus leisleri</i>). 10. Gacek brunatny (<i>Plecotus auritus</i>). 11. Mopek (<i>Barbastella barbastellus</i>)	Ochrona miejsc bytowania nietoperzy	1. Ochrona drzew z dziuplami. 2. Utrzymanie miejsc przebywania kolonii rozrodczych (strychy) oraz miejsc hibernacji (ziemne piwnice) – około 200 sztuk
3	Ptaki (<i>Aves</i>)	Poprawa stanu i warunków bytowania	1. Kontrola i czyszczenie około 769 sztuk istniejących budek lęgowych. 2. Dokarmianie ptaków w okresie zimowym (przy osadach Parku). 3. Ochrona drzew z dziuplami. 4. Wykaszenie trzciny w kolonii mew (<i>Larus sp.</i>) przy Zatoce Hańczańskiej. 5. Wykaszenie trzciny na niewielkich powierzchniach na jeziorze Wigry (łącznie do 20 ha) i wywóz pozyskanej biomasy
4	Płazy (<i>Amhibia</i>)	Poprawa warunków bytowania	Ochrona płazów podczas wędrówek sezonowych – stawianie barier i przenoszenie płazów przez drogi w miejscowościach Stary Folwark, Wigry, Krzywe
5	Gatunki zwierząt związane z martwym drewnem	Utrzymanie lub zwiększenie liczby siedlisk dla organizmów zasiedlających martwe drewno	1. Monitoring martwych drzew. 2. Pozostawianie martwych drzew, złomów i wywrotów do ich biologicznego rozkładu

6	Gatunki zagrożone, rzadkie i objęte ochroną gatunkową	Ograniczanie liczebności gatunków, w tym gatunków obcych drapieżników, stanowiących zagrożenie dla gatunków rzadkich i zagrożonych	Monitoring stanu liczebności populacji oraz redukcja po uprzednim rozpoznaniu uwarunkowań ekologicznych w odniesieniu do presji drapieżniczej gatunków, zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie: 1) jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), 2) lisa (<i>Vulpes vulpes</i>), 3) norki amerykańskiej (<i>Neovison vison</i>)
		Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz rozmieszczenia stanowisk poszczególnych gatunków	1. Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków bezkręgowców będą pobierane całe okazy w celu określenia przynależności gatunkowej. 2. Lokalizacja stanowisk gatunków będzie określana za pomocą GPS
		Poprawa warunków bytowania i rozrodu	1. Budowa sztucznych gniazd dla: 1) bielika (<i>Haliaeetus albicilla</i>) – 1 sztuka, oddz. 173, 2) rybołowa (<i>Pandion haliaetus</i>) – 2 sztuki, nad jeziorem Pierty. 2. Ustawienie czatowni dla ptaków szponiastych – 25 sztuk, obszary nieleśne. 3. Utrzymanie przestrzeni otwartych w rewirze orlika krzykliwego (<i>Aquila pomarina</i>) – oddziały – 10o, 0,5 ha. 4. Wyznaczanie stref ochronnych wokół gniazd gatunków objętych ochroną strefową

C. Ochrona czynna gatunków grzybów

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Rzadkie gatunki grzybów związane z martwym drewnem	Tworzenie odpowiednich warunków życia dla gatunków	1. Monitoring martwych drzew ze względu na występowanie poszczególnych grup systematycznych grzybów. 2. Pozostawianie martwych drzew, złomów i wywrotów do ich biologicznego rozkładu
2	Gatunki zagrożone, rzadkie i objęte ochroną gatunkową	Monitorowanie różnorodności gatunkowej grzybów oraz rozmieszczenia stanowisk poszczególnych gatunków	1. Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków będą pobierane owocniki w celu określenia przynależności gatunkowej. 2. Lokalizacja stanowisk gatunków będzie określana za pomocą urządzeń GPS.

III. Sposoby ochrony czynnej gatunków roślin, zwierząt i grzybów na obszarach ochrony krajobrazowej

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki roślin naczyniowych (<i>Tracheophyta</i>) i mszaków (<i>Bryophytina</i>) zagrożone, rzadkie i objęte ochroną gatunkową	Monitorowanie różnorodności gatunkowej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków będą pobierane fragmenty roślin lub całe osobniki (owocniki) w celu określenia przynależności gatunkowej. 2. Lokalizacja stanowisk gatunków będzie określana za pomocą urządzeń GPS

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki zagrożone, rzadkie i objęte ochroną gatunkową	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz rozmieszczenia stanowisk poszczególnych gatunków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Badania prowadzone metodami przyżyciowymi i jedynie w przypadku niektórych gatunków bezkręgowców stosowane będą metody polegające na pobieraniu okazów w celu określenia przynależności gatunkowej. 2. Lokalizacja stanowisk gatunków będzie określana za pomocą urządzeń GPS

C. Ochrona czynna gatunków grzybów

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki zagrożone, rzadkie i objęte ochroną gatunkową	Monitorowanie różnorodności gatunkowej grzybów oraz rozmieszczenia stanowisk poszczególnych gatunków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków będą pobierane owocniki w celu określenia przynależności gatunkowej. 2. Lokalizacja stanowisk gatunków będzie określana za pomocą urządzeń GPS

WSKAZANIE OBSZARÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ
I KRAJOBRAZOWĄ

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾	Powierzchnia ogółem w ha
1	Ochrona ścisła	1c, 1d, 1f, 1g, 1i, 2b, 2c, 2d, 2i, 2j, 3b, 3c, 3g, 3k, 3m, 4b, 4d, 4f, 4g, 10d, 11b, 11c, 11d, 12b, 2f, 12p, 12r, 12s, 12t, 12hx, 30h, 30i, 33d, 33f, 33g, 34a, 34b, 34c, 34d, 34f, 34g, 36b, 36f, 40g, 40h, 43b, 43d, 43f, 43g, 43h, 43j, 43k, 43l, 43o, 43s, 44a, 44b, 61a, 61b, 61c, 61f, 61g, 61h, 61i, 61j, 61k, 61l, 61m, 61n, 61o, 61p, 61r, 77Aa, 77Ab, 77Ac, 77Ad, 77Am, 78c, 78d, 78f, 78g, 78i, 78j, 78l, 127h, 133d, 134d, 134f, 134g, 134h, 134i, 135b, 135j, 135k, 135l, 136c, 136d, 136f, 141a, 141d, 141g, 141i, 142a, 142c, 143b, 143c, 144f, 144g, 147b, 147c, 147d, 149k, 150a, 150c, 150d, 150m, 151a, 151b, 156h, 156i, 157f, 157g, 159a, 159b, 159c, 159d, 160a, 161i, 164c, 165b, 165c, 165d, 165f, 165g, 165h, 166b, 166c, 166d, 167c, 168a, 168b, 168c, 169c, 169h, 170a, 170b, 170c, 171a, 171b, 171c, 172b, 174a, 174b, 174c, 174d, 193a, 194a, 212f, 212g, 213c, 213d, 216a, 216b, 216c, 216d, 216i, 217a, 217c, 217g, 217i, 217j, 217l, 217o, 218a, 218f, 218g, 218h, 218j, 218k, 218kx, 218l, 218lx, 218m, 218n, 218o, 218p, 218r, 218s, 218t, 218w, 218x, 226g, 226h, 227a, 227b, 227f, 228f, 228g, 228h, 233i, 233j, 233k, 235a, 235b, 236a, 236b, 236c, 236d, 253b, 253c, 253g, 253h, 266c, 266f, 266g, 267f, 267h, 267i, 267j, 267k, 274c, 274d, 275a, 275b, 275i, 276a, 276b, 276c, 276d, 276f, 276j, 277g, 277h, 277i, 277j, 278c, 285a, 285b, 285c, 285f, 285g, 285i, 285j, 301c, 301d, 301f, 301g, 301h, 301j, 301k, 316a, 316c, 316d, 316f, 316g, 333c, 333d, 334a, 334b, 334c, 334d, 334f, 334g, 334h, 334j, 335a, 335c, 335d, 335f, 335g, 336h, 336i, 336j, 360h, 361c, 361d, 361f, 361g, 361h, 361i, 361j, 361k, 361l, 362b, 370a, 370b, 370c, 370d, 370f, 370i, 376a, 376g, 382a, 382b, 383a, 388b	708,49 ha
2	Ochrona czynna	1. 1a, 1b, 1h, 1j, 1k, 1l, 1m, 2a, 2f, 2g, 2h, 2k, 2l, 2m, 3a, 3d, 3f, 3h, 3i, 3j, 3l, 4a, 4c, 5a, 5c, 5g, 5h, 5i, 5j, 5k, 5l, 5m, 5n, 5o, 5p, 5r, 5s, 5t, 5w, 5x, 5y, 5z, 5ax, 6a, 6b, 6c, 6d, 6f, 6g, 6h, 7a, 7b, 7c, 7d, 7f, 7g, 7h, 7i, 7j, 7k, 7l, 7m, 8a, 8b, 8c, 8d, 8f, 8g, 8h, 8i, 8j, 8k, 8l, 8m, 9a, 9c, 9d, 9j, 9k, 9l, 9m, 9n, 9r, 9s, 9t, 9w, 9x, 9y, 9z, 9ax, 9bx, 9cx, 9dx, 9fx, 9gx, 9hx, 9ix, 10a, 10b, 10c, 10f, 10g, 10h, 10i, 10j, 10k, 10l, 10m, 10n, 10o, 10p, 10r, 11a, 11f, 11g, 11h, 11i, 12a, 12c, 12d, 12g, 12h, 12i, 12ix, 12j, 12k, 12l, 12m, 12n, 12o, 12w, 12y, 12z, 12ax, 12dx, 13a, 13b, 14a, 14b, 14g, 14h, 14i, 14j, 14k, 14l, 14m, 14n, 15a, 15b, 15c, 15d, 15f, 16a, 16b, 16c, 16d, 16f, 17a, 17b, 17c, 17d, 17f, 17g, 17h, 17i, 18a, 18b, 18c, 18d, 18f, 18g, 18h, 18i, 18j, 19a, 19b, 19c, 19d, 19f, 19g, 19h, 19i, 19j, 19k, 19l, 19m, 19n, 19o, 19p, 19r, 19s, 20a, 20b, 20c, 20d, 20f, 20g, 20h, 20i, 20j, 20k, 20l, 20m, 20n, 20o, 20p, 20r, 21a, 21b, 21c, 21d, 21f, 21g, 21h, 21i,	11 400,65 ha

	<p>21j, 21k, 21l, 21m, 21n, 21o, 21p, 21r, 22a, 22b, 22c, 22d, 22f, 22g, 22h, 22i, 22j, 22k, 22l, 22m, 23a, 23b, 23c, 23d, 23f, 23g, 23h, 23i, 23j, 23k, 23l, 23m, 24a, 24b, 24c, 24d, 24f, 24g, 24h, 24i, 24j, 24k, 24l, 24m, 24n, 24p, 24r, 24s, 24t, 24w, 24x, 25a, 25b, 25c, 25d, 25f, 25g, 25h, 25i, 25j, 25l, 25m, 26a, 26b, 26c, 26d, 26f, 26g, 26h, 26i, 26j, 26k, 26l, 26m, 26n, 27a, 27b, 27c, 27d, 27f, 27g, 27h, 27i, 27j, 27l, 27m, 27n, 27o, 27r, 28a, 28b, 28c, 28d, 28f, 28g, 28h, 28i, 28j, 29a, 29b, 29c, 29d, 29f, 29g, 29h, 29i, 29j, 29k, 29l, 29m, 29n, 30a, 30b, 30c, 30d, 30f, 30g, 30j, 30k, 30l, 30m, 30n, 30o, 31a, 31b, 31c, 31d, 31f, 31g, 31h, 32a, 32b, 32c, 32d, 32f, 32g, 32h, 33a, 33b, 33c, 33h, 33i, 33j, 35a, 35b, 35c, 35d, 35f, 35g, 35h, 35i, 35j, 35k, 35l, 36a, 36c, 36d, 36g, 36h, 36i, 36j, 36k, 36Aa, 36Ab, 36Ac, 36Ad, 36Ag, 36Ah, 36An, 36Ap, 36Ar, 37a, 37b, 37c, 37d, 37f, 37g, 37h, 37i, 37j, 38a, 38b, 38c, 38d, 38f, 38g, 38h, 38i, 38j, 38k, 39b, 39c, 39d, 39f, 39g, 39h, 39i, 39j, 39k, 39m, 39n, 39o, 39p, 39r, 39s, 40b, 40d, 40f, 40i, 40j, 40k, 40l, 40m, 40n, 41a, 41b, 41c, 41d, 41f, 41g, 41h, 41i, 42a, 42b, 42c, 42d, 42f, 42g, 42h, 42i, 42j, 43a, 43c, 43i, 43m, 43n, 43p, 43r, 44c, 44d, 44f, 44g, 44h, 44i, 45a, 45b, 45c, 45d, 45f, 46a, 46b, 46c, 46d, 46f, 46g, 46h, 46i, 46j, 46k, 47j, 48c, 48g, 46l, 47a, 47c, 47d, 47f, 47g, 47h, 47i, 47k, 47l, 47m, 48a, 48b, 48d, 48f, 48h, 48i, 48j, 48k, 49a, 49b, 49c, 49d, 49n, 49o, 49p, 49r, 49s, 49t, 49w, 50a, 50b, 50c, 50d, 50f, 50g, 51a, 51b, 51c, 51d, 51f, 51g, 52a, 52b, 52c, 52d, 52f, 52g, 52h, 52i, 52j, 53a, 53ax, 53b, 53c, 53d, 53f, 53g, 53h, 53i, 53j, 53k, 53l, 53m, 53n, 53o, 53p, 53z, 54a, 54b, 54d, 54g, 54h, 54i, 54j, 54k, 54l, 55a, 55b, 55c, 55d, 56a, 56b, 56c, 56d, 56f, 56g, 56h, 56i, 56j, 56k, 56l, 56m, 56n, 56o, 56p, 56r, 56s, 56t, 56w, 56x, 56y, 56z, 57a, 57b, 57c, 57d, 57f, 57g, 57h, 57i, 57j, 57k, 57l, 57m, 57n, 57o, 57p, 57r, 57s, 57t, 57w, 57x, 57y, 57z, 57ax, 57bx, 57cx, 57dx, 57fx, 57gx, 57hx, 57ix, 57jx, 57kx, 57lx, 57mx, 57nx, 57ox, 57px, 57rx, 57sx, 57tx, 57wx, 57xx, 57yx, 57zx, 57ay, 57by, 57cy, 57dy, 57fy, 57gy, 57hy, 57iy, 57jy, 57ky, 57ly, 57my, 57ny, 57oy, 57py, 57ry, 57sy, 57ty, 57wy, 57xy, 57yy, 57zy, 57az, 57bz, 57cz, 57dz, 57fz, 57gz, 57hz, 57iz, 57jz, 57kz, 57lz, 57mz, 57nz, 57oz, 58a, 58b, 58c, 58d, 58f, 58g, 58h, 58i, 59a, 59b, 59c, 59d, 60a, 60b, 60c, 61d, 62a, 62b, 62c, 62d, 62f, 63a, 63b, 63c, 64a, 64b, 64c, 64d, 64f, 64g, 64h, 65a, 65b, 65c, 65d, 65f, 65g, 65h, 66a, 66b, 66c, 66d, 66f, 66g, 66h, 67a, 67b, 67c, 67d, 67f, 67g, 67h, 68a, 68b, 68c, 68d, 68f, 68g, 69a, 69b, 69c, 69d, 69f, 69g, 69h, 70a, 70b, 70c, 70d, 70f, 70g, 70h, 70i, 70j, 71a, 71b, 71c, 71d, 71f, 71g, 71h, 71i, 71j, 71k, 71l, 72a, 72b, 72c, 72d, 72f, 72g, 73a, 73b, 73c, 73d, 73f, 73g, 73h, 74a, 74b, 74c, 74d, 75a, 75b, 75c, 75d, 75f, 75g, 75h, 76a, 76b, 76c, 76d, 76f, 76g, 76h, 76i, 77a, 77b, 77c, 77d, 77f, 77g, 77h, 77i, 77Af, 77Ag, 77Ah, 77Ai, 77Aj, 77Ak, 77Al, 77An, 78a, 78b, 78h, 78k, 78m, 78n, 78o, 79a, 79b, 79c, 79d, 79f, 79g, 79h, 79i, 79j, 79k, 80a, 80b, 80c, 80d, 80f, 80g, 80h, 80i, 80j, 81a, 81b, 81c, 81d, 81f, 81g, 81h, 81i, 82a, 82b, 82c, 82d, 82f, 82g, 83a, 83b, 83c, 83d, 83f, 83g,</p>	
--	--	--

	<p>83h, 83i, 83j, 83k, 84a, 84b, 84c, 84d, 84f, 84g, 84h, 84i, 84j, 84k, 84l, 85c, 85d, 85h, 85i, 85j, 85k, 85l, 85m, 86a, 86b, 86c, 86d, 86f, 86g, 86h, 86i, 86j, 86k, 86l, 86m, 86n, 86o, 86p, 87a, 87b, 87c, 87d, 87f, 87i, 87r, 87s, 87t, 87w, 87x, 88a, 88b, 88c, 89a, 89b, 90a, 90b, 90c, 91a, 91b, 91c, 91d, 91f, 92a, 92b, 92c, 92d, 92f, 92g, 93a, 93b, 93c, 93d, 93f, 93g, 93h, 93i, 93j, 93k, 93l, 93m, 93Ab, 93Ad, 93Af, 93Ai, 93Aj, 93Ak, 93Am, 94a, 94b, 94c, 94d, 94f, 94g, 95a, 95b, 96a, 96b, 96c, 96d, 96f, 96g, 96h, 96i, 97a, 97b, 97c, 97d, 97f, 97g, 97h, 97i, 97j, 97k, 98a, 98b, 98c, 98d, 98f, 98g, 98h, 98i, 98j, 98k, 98l, 98m, 98n, 98o, 98Aa, 98Ab, 99a, 99b, 99c, 99d, 99f, 99g, 99h, 99i, 99j, 99k, 100a, 100b, 100c, 100d, 100f, 101a, 102a, 103a, 103b, 103c, 103d, 103f, 104a, 104b, 104c, 104d, 104f, 104g, 105a, 105b, 105c, 105d, 105f, 105g, 105h, 105i, 106a, 106b, 106c, 106d, 106g, 107a, 107b, 107c, 107d, 107f, 107j, 107l, 107m, 107n, 107o, 107p, 107r, 107t, 108a, 108b, 108c, 108d, 108f, 108g, 108h, 109a, 109b, 109c, 109d, 109f, 109g, 109h, 109i, 109j, 109k, 110a, 110b, 110c, 110d, 110f, 110g, 110h, 110i, 110j, 110k, 110l, 110m, 110n, 110o, 110p, 110r, 111a, 111b, 111c, 111d, 111f, 111g, 111h, 111i, 111j, 111k, 111l, 111m, 111n, 111o, 112a, 112b, 112c, 112d, 113a, 113b, 113c, 114a, 114b, 114c, 114d, 114f, 114g, 114h, 114i, 114j, 115a, 115b, 115c, 115d, 115f, 115g, 116a, 116b, 116c, 116d, 116f, 116g, 117a, 117b, 117c, 117d, 117f, 117g, 117h, 117k, 117t, 118a, 118b, 118c, 118d, 118f, 118g, 118h, 118i, 118j, 118k, 118l, 118m, 119a, 119b, 119c, 119d, 119f, 119g, 119h, 119i, 119j, 119k, 119l, 119m, 120a, 120b, 120c, 120d, 120f, 120g, 120h, 121a, 121b, 121c, 121d, 121f, 121g, 121h, 121i, 121j, 121k, 121l, 121m, 122a, 122b, 122c, 122d, 122f, 122g, 122h, 122i, 122j, 122k, 122l, 122m, 122n, 122o, 122p, 122r, 122s, 122t, 122w, 123a, 123b, 123c, 123d, 123f, 123g, 124a, 125a, 126a, 126b, 126c, 126d, 127a, 127b, 127c, 127d, 127f, 127g, 127i, 127j, 127k, 128a, 128b, 128c, 128d, 128f, 128g, 128h, 128i, 129a, 129b, 129c, 129d, 129f, 129g, 129h, 129i, 129j, 129k, 129l, 130a, 130b, 130c, 130d, 130f, 130g, 130h, 131a, 131b, 131c, 131d, 132a, 133a, 133b, 133c, 134a, 134b, 134c, 134j, 135a, 135c, 135d, 135f, 135g, 135h, 135i, 136a, 136b, 137a, 137b, 137c, 138a, 138b, 138c, 138d, 138f, 138g, 138h, 139a, 139b, 139c, 139d, 139f, 139g, 140a, 140b, 140c, 140d, 140f, 140g, 140h, 140i, 140j, 141b, 141f, 141h, 142b, 142d, 142f, 143a, 143d, 143f, 143g, 143h, 143i, 143j, 144a, 144b, 144c, 144d, 144h, 144i, 144j, 145a, 145b, 145c, 145d, 145f, 145g, 146a, 146b, 146c, 146d, 147a, 147f, 147g, 147h, 148a, 148b, 148d, 148g, 149f, 149g, 149h, 149i, 149j, 150b, 150f, 150g, 150h, 150i, 150j, 150k, 150l, 150n, 150o, 150p, 150s, 151c, 152a, 152b, 152c, 152d, 152f, 152g, 153a, 153b, 153c, 154a, 154b, 154c, 154d, 155a, 155b, 155c, 156a, 156b, 156c, 156d, 156f, 156g, 157a, 157b, 157c, 157d, 157h, 157i, 158a, 158b, 158c, 159f, 159g, 160b, 160c, 160d, 160f, 160g, 161a, 161b, 161c, 161d, 161f, 161g, 161h, 162a, 162b, 162c, 163a, 163b, 164a, 164b, 164d, 165a, 166a, 167a,</p>	
--	--	--

	<p>167b, 167d, 169a, 169b, 169d, 169f, 169g, 172a, 172c, 172d, 172f, 172g, 172h, 172i, 172j, 172k, 172l, 172m, 173a, 173b, 175a, 175c, 175d, 175f, 175l, 175o, 175s, 175z, 175ax, 175bx, 175px, 175sx, 175tx, 175xx, 175yx, 175zx, 175ay, 175by, 175cx, 175cy, 175fy, 176a, 176b, 176c, 177a, 177b, 177c, 177d, 177f, 177g, 177h, 177i, 177j, 177k, 177l, 178d, 178g, 178h, 178i, 178j, 178k, 178l, 178s, 178t, 178w, 179a, 180a, 180b, 181a, 181b, 182a, 183a, 183Aa, 184a, 185a, 186a, 187a, 188a, 188b, 188c, 188d, 188f, 188g, 188h, 188i, 189a, 190a, 191a, 192a, 195a, 196a, 197a, 198a, 199a, 200a, 201c, 201d, 201i, 201k, 201l, 201m, 201p, 201r, 201s, 201t, 201w, 201z, 201ax, 201bx, 201cx, 201Aa, 201Ab, 201Ac, 201Ad, 201Af, 201Ah, 201Adx, 201Ahx, 201Aix, 201Anx, 201Aox, 201Arx, 202a, 202b, 202c, 202d, 202f, 202g, 203a, 203d, 203f, 203g, 203h, 204ax, 204bx, 204cx, 204d, 204f, 204n, 204o, 204p, 204r, 204s, 204t, 204w, 204x, 204y, 204z, 205a, 205b, 205c, 205d, 205f, 205g, 205h, 206a, 206b, 206c, 206d, 206g, 206h, 206i, 206j, 206l, 206p, 206r, 206x, 206y, 206z, 207a, 207b, 207c, 207d, 207f, 207g, 207h, 207i, 208a, 208b, 208c, 208d, 208f, 208g, 209a, 209b, 209c, 209d, 209f, 209g, 209h, 209i, 209j, 209k, 210a, 210b, 210c, 210d, 210f, 210g, 210h, 210i, 210j, 211a, 211b, 211c, 211d, 212a, 212b, 212c, 212d, 212h, 212i, 213a, 213b, 214a, 214b, 214c, 214d, 214f, 214g, 214h, 214j, 215a, 215b, 216f, 216g, 216h, 216k, 216l, 217b, 217d, 217f, 217h, 217k, 217m, 217n, 218ax, 218b, 218c, 218d, 218i, 218z, 218bx, 218dx, 218ix, 218jx, 218mx, 219a, 219ax, 219b, 219c, 219d, 219f, 219g, 219h, 219i, 219j, 219k, 219l, 219m, 219n, 219o, 219p, 219r, 219s, 219t, 219w, 219x, 219y, 219z, 220b, 220c, 220d, 220f, 220g, 220h, 220i, 220j, 220k, 220l, 220m, 220n, 220o, 220p, 220r, 220s, 220t, 220x, 220z, 220ax, 220bx, 220cx, 221a, 221b, 221Aa, 221Ab, 221Ac, 221Ad, 221Ag, 222a, 222b, 222c, 222d, 222f, 223a, 223b, 223c, 223d, 223f, 223g, 223h, 223i, 224a, 224b, 224c, 224d, 224f, 224g, 224h, 224i, 225a, 225b, 225c, 225d, 226a, 226b, 226c, 226d, 226f, 227c, 227d, 227g, 227h, 227i, 228a, 228b, 228c, 228d, 228i, 228j, 228k, 228m, 228n, 229a, 229b, 229c, 229d, 229f, 229g, 229h, 229i, 229j, 229k, 229l, 229m, 230a, 230c, 230f, 230g, 230h, 230j, 230k, 230l, 230m, 230n, 230o, 230p, 230r, 230s, 230t, 230w, 231b, 231c, 231d, 231f, 231g, 231h, 231i, 231k, 231l, 231m, 231n, 231o, 231p, 231r, 231s, 231t, 231w, 231x, 231y, 231z, 231ax, 231bx, 231cx, 231dx, 231fx, 231gx, 231hx, 231ix, 231jx, 231kx, 231lx, 231mx, 231nx, 231ox, 231px, 231rx, 231sx, 231tx, 231wx, 231xx, 231yx, 231zx, 231Aa, 231Ab, 232a, 232b, 232c, 232d, 232f, 232g, 232h, 232i, 232j, 232k, 232l, 232m, 233a, 233b, 233c, 233d, 233f, 233g, 233h, 234a, 234b, 234c, 234d, 234f, 234g, 234h, 235c, 235d, 236f, 236g, 237a, 237b, 237c, 238a, 238b, 238c, 238d, 238f, 238g, 238h, 238i, 239a, 239b, 239c, 239d, 239f, 239g, 239h, 239i, 239j, 239k, 239l, 239m, 239n, 239o, 239p, 239r, 239s, 240b, 240c, 240d, 240f, 240g, 240h, 240i, 240m, 240n, 240o, 240s, 240w,</p>	
--	---	--

	<p>240x, 240y, 240z, 240ax, 241a, 241b, 241c, 241d, 242a, 242b, 243a, 243c, 243g, 243j, 243k, 243l, 244g, 244h, 244i, 244j, 244k, 245c, 245d, 245f, 245g, 245h, 246a, 246b, 246c, 246d, 247a, 247b, 247c, 247d, 247f, 248a, 248b, 248c, 248d, 248f, 248g, 249a, 249b, 249c, 249d, 249f, 249g, 250a, 250b, 250c, 250d, 251a, 251b, 251c, 252a, 252b, 252c, 252d, 253a, 253d, 253f, 254a, 254b, 254c, 254d, 255a, 255b, 255c, 255d, 255f, 256a, 256b, 256c, 256d, 257a, 258a, 259a, 259b, 259c, 259d, 259f, 260a, 260b, 260c, 260d, 260f, 260g, 261a, 261b, 261c, 261d, 261f, 262a, 262b, 262c, 262d, 262f, 262g, 262h, 263a, 263b, 263c, 264a, 264b, 265a, 265b, 265c, 265d, 265f, 265g, 265h, 266a, 266b, 266d, 266h, 266i, 266j, 266k, 266l, 266m, 267a, 267b, 267c, 267d, 267g, 268a, 268b, 268c, 268d, 269a, 269b, 269c, 270a, 270b, 270c, 271a, 271b, 271c, 272a, 272b, 272c, 272d, 272f, 272g, 272h, 272i, 273a, 273b, 274a, 274b, 274f, 274g, 275c, 275d, 275f, 275g, 275h, 276g, 276h, 276i, 277a, 277b, 277c, 277d, 277f, 277k, 277l, 277m, 278a, 278b, 278d, 278f, 278g, 279a, 279b, 280a, 280b, 281a, 281b, 281c, 281d, 281f, 281g, 281h, 282a, 282b, 282c, 282d, 282f, 282g, 282h, 283a, 283c, 283g, 283h, 283i, 284a, 284b, 284c, 284d, 284f, 284j, 284k, 284l, 285d, 285h, 286a, 286b, 286c, 286d, 287a, 287b, 287c, 288a, 288b, 288c, 288d, 288f, 289a, 289b, 289c, 289d, 289f, 289g, 290a, 290b, 290c, 291a, 291b, 291c, 291d, 291f, 291g, 291h, 292a, 292b, 292c, 292d, 292f, 293a, 293b, 293c, 293d, 293f, 293g, 294a, 294b, 294c, 295a, 295b, 295c, 295d, 296a, 296b, 296c, 296d, 296f, 296g, 297a, 297b, 297c, 297d, 297f, 298a, 298b, 298c, 298d, 298f, 298g, 298h, 299b, 299d, 299f, 299g, 299h, 299i, 299j, 299k, 299l, 299m, 299n, 299o, 299p, 299r, 299x, 299y, 299z, 300a, 300c, 300f, 300h, 300i, 300j, 300k, 300l, 300m, 300n, 300o, 301b, 301bx, 301i, 301l, 301m, 301n, 301o, 301p, 301r, 301s, 301z, 302a, 302b, 302c, 302d, 302f, 302g, 303a, 303b, 303c, 303d, 303f, 304a, 304b, 304c, 304d, 305a, 305b, 305c, 305d, 306a, 306b, 306c, 306d, 306f, 306g, 307a, 307c, 307i, 307j, 307k, 308a, 308b, 308c, 308g, 308h, 308i, 309a, 309b, 309c, 309d, 309f, 309g, 309h, 309i, 309j, 310a, 311a, 311b, 311c, 311d, 311f, 312a, 312b, 312c, 313a, 313b, 313c, 313d, 313f, 314a, 314b, 314c, 314d, 314f, 314g, 314h, 314i, 314j, 314k, 314l, 315a, 315b, 315c, 315d, 315f, 315g, 315h, 315i, 316b, 317a, 318a, 318b, 319a, 319b, 319c, 320a, 320b, 320c, 320d, 321a, 321b, 321c, 321d, 322a, 322c, 323a, 323b, 323c, 323d, 323f, 324a, 324b, 324c, 324d, 324f, 325a, 325b, 325c, 326a, 326b, 326c, 327a, 327b, 327c, 328a, 328b, 329a, 329b, 329c, 329d, 330a, 330b, 330c, 330d, 331a, 331b, 331c, 331d, 331f, 332a, 332b, 332c, 332d, 332f, 332g, 332h, 332i, 333a, 333b, 333f, 334i, 335b, 336a, 336b, 336c, 336d, 336f, 336g, 337a, 337b, 338a, 338b, 338c, 338d, 338f, 338g, 339a, 339b, 339c, 339d, 340a, 340b, 340c, 340d, 341a, 341b, 341c, 341d, 341f, 341g, 341h, 341i, 342a, 342b, 342c, 342d, 343a, 343b, 343c, 343d, 343f, 343g, 343h, 344a, 344b, 344c, 344d,</p>	
--	--	--

	<p>344f, 344g, 345a, 345b, 345c, 345d, 345f, 345g, 345h, 345i, 345j, 346a, 346b, 346c, 346d, 346f, 346g, 346h, 346i, 347a, 347b, 347c, 347d, 347f, 347g, 347h, 347i, 347j, 348a, 348b, 348c, 348d, 349a, 349b, 349c, 350a, 350b, 350c, 350d, 350f, 350g, 350h, 350i, 350j, 350k, 350l, 350m, 351a, 351b, 351c, 351d, 351f, 351g, 351h, 351i, 351j, 351k, 351l, 352a, 352b, 352c, 352d, 352f, 352g, 352h, 353a, 353b, 353c, 353d, 353f, 353g, 353h, 353i, 353j, 354a, 354b, 354c, 354d, 354f, 354h, 354i, 354j, 354k, 354l, 354m, 354n, 354o, 355a, 355b, 355c, 355d, 355f, 356a, 356b, 356c, 356d, 356f, 356g, 356h, 357a, 357b, 357c, 357d, 357f, 357g, 357h, 357i, 358a, 358b, 358c, 358d, 358f, 358g, 358h, 358i, 358j, 358k, 359a, 359b, 359c, 359d, 359f, 359g, 359h, 359i, 359j, 359k, 360a, 360b, 360c, 360d, 360f, 360g, 361a, 361b, 362a, 362c, 362d, 362f, 362g, 362h, 362i, 362j, 362k, 362l, 363a, 363b, 363c, 363d, 363f, 363g, 363h, 364a, 364b, 364c, 364d, 364f, 364g, 364h, 364i, 365a, 365b, 365c, 366a, 366b, 366c, 366d, 366f, 367a, 367b, 367c, 367d, 368a, 368b, 368c, 368d, 368f, 368g, 368h, 369a, 369b, 369c, 369d, 369f, 369g, 369h, 369i, 369j, 370g, 370h, 371a, 371b, 371c, 371d, 371f, 371g, 371h, 371i, 372a, 372b, 372c, 372d, 372f, 372g, 372h, 372i, 373a, 373b, 373c, 373d, 374a, 374b, 374c, 374d, 375b, 375c, 375d, 375f, 375g, 375h, 375i, 375j, 375k, 376b, 376f, 376h, 376i, 376j, 377a, 377c, 377d, 377f, 377g, 377h, 377i, 377j, 377m, 378a, 378b, 378c, 378d, 378f, 378g, 378h, 378i, 378j, 378k, 378l, 378m, 378n, 378o, 378p, 378r, 378s, 379a, 379c, 379d, 379f, 379g, 379h, 379i, 379j, 379k, 380a, 380b, 380c, 380d, 380f, 380g, 380h, 380i, 380j, 381a, 381b, 381c, 381d, 381f, 381g, 382c, 382d, 382f, 382g, 382h, 383b, 383c, 383d, 383f, 383g, 383h, 384a, 384b, 384c, 384d, 384f, 384g, 384h, 385a, 385b, 385c, 385d, 385f, 385g, 385h, 385i, 386a, 386b, 386c, 386d, 387a, 387b, 387c, 387d, 387f, 387g, 387h, 388a, 388c, 388d, 388f, 388g, 388h, 388i, 388j, 388k, 389a, 389b, 389c, 389d, 389f, 389g, 389h, 390a, 390b, 390c, 390d, 390f, 390g, 391a, 391b, 391c, 391d, 391f, 391g, 392a, 392b, 392c, 392d, 392f, 393a, 393f, 393g, 393h, 393i, 393j, 394a, 394b, 394c, 394d, 394f, 394g, 394h, 394i, 394j, 394k, 394l, 395a, 395b, 395c, 395d, 395f, 395g, 395h, 395i, 395j, 395k, 396a, 396b, 396c, 396d, 396f, 396g, 396h, 397a, 397b, 397c, 397d, 397f, 397g, 398a, 398b, 398c, 398d, 398f, 398g, 398h, 398i, 399a, 400a, 401a, 401b.</p> <p>2. Obręby:</p> <p>1) Bryzgiel, gm. Nowinka, działki o numerach geodezyjnych – 17/1, 23/1, 23/2, 31, 32, 33, 36, 37/1, 40, 41, 42, 50/1, 50/2, 55,</p> <p>2) Krusznik, gm. Nowinka, działki o numerach geodezyjnych – 56/3, 58/1, 58/2, 59/1, 59/4, 59/5, 59/6, 72/1, 73, 74, 76/5, 77/1, 80/1, 90, 96, 121, 127, 159, 188, 195, 197, 206, 208, 209, 213/2, 214, 217, 218, 219, 225/5</p> <p>3) Buda Ruska, gm. Krasnopol działka o numerze geodezyjnym 4/7,</p> <p>4) Mikołajewo, gm. Krasnopol, działka o numerze geodezyjnym 133,</p>	
--	---	--

		<p>5) Czerwony Krzyż, gm. Krasnopol, działka o numerze geodezyjnym 6/13;</p> <p>6) Magdalenowo i Wigry, gm. Suwałki, działki o numerach geodezyjnych – 7, 11, 60,</p> <p>7) Leszczewek, gm. Suwałki, działki o numerach geodezyjnych – 170/1, 173, 266/10, 267/11, 272, 526/1, 527/1, 598,</p> <p>8) Cimochwizna, gm. Suwałki, działki o numerach geodezyjnych – 26, 57, 58,</p> <p>9) Leszczewo, gm. Suwałki, działki o numerach geodezyjnych – 16, 17,</p> <p>10) Gawrych Ruda, gm. Suwałki, działki o numerach geodezyjnych – 32/22;</p> <p>11) Burdeniszki, gm. Suwałki, działka o numerze geodezyjnym 41</p>	
3	Ochrona krajobrazowa	<p>5b, 5d, 5f, 9b, 9f, 9g, 9h, 9i, 9o, 9p, 12bx, 12cx, 12fx, 12gx, 12x, 14c, 14d, 14f, 24o, 25k, 27k, 27p, 36Af, 36Ai, 36Aj, 36Ak, 36Al, 36Am, 36Ao, 39a, 39l, 40a, 40c, 47b, 49f, 49g, 49h, 49i, 49j, 49k, 49l, 49m, 53bx, 53r, 53s, 53t, 53w, 53x, 53y, 54c, 54f, 54m, 57axx, 57bxx, 57cxx, 57dxx, 57fxx, 57gxx, 57hxx, 57pz, 57rz, 57sz, 57tz, 57wz, 57xz, 57yz, 57zz, 62g, 62h, 62i, 62j, 85a, 85b, 85f, 85g, 87g, 87h, 87j, 87k, 87l, 87m, 87n, 87o, 87p, 93Aa, 93Ac, 93Ag, 93Ah, 93Al, 106f, 107g, 107h, 107i, 107k, 107s, 117i, 117j, 117l, 117m, 117n, 117o, 117p, 117r, 117s, 140k, 141c, 148c, 148f, 149a, 149b, 149c, 149d, 149l, 150r, 150Aa, 150Ab, 158d, 175i, 175dx, 175dy, 175fx, 175g, 175gx, 175gy, 175h, 175hx, 175hy, 175ix, 175j, 175jx, 175k, 175kx, 175lx, 175m, 175mx, 175n, 175nx, 175ox, 175p, 175r, 175rx, 175t, 175w, 175wx, 175x, 175y, 178a, 178b, 178c, 178f, 178m, 178n, 178o, 178p, 178r, 178x, 201a, 201b, 201f, 201g, 201h, 201j, 201n, 201o, 201x, 201y, 201Ag, 201Ai, 201Aj, 201Ak, 201Al, 201Am, 201An, 201Ao, 201Ap, 201Ar, 201As, 201At, 201Aw, 201Ax, 201Ay, 201Az, 201Aax, 201Abx, 201Acx, 201Afx, 201Agx, 201Ajx, 201Akx, 201Alx, 201Amx, 201Apx, 202Aa, 202Ab, 203b, 203c, 204a, 204b, 204c, 204g, 204h, 204i, 204j, 204k, 204l, 204m, 206ax, 206bx, 206cx, 206dx, 206f, 206fx, 206gx, 206hx, 206ix, 206jx, 206k, 206kx, 206lx, 206m, 206mx, 206n, 206o, 206s, 206t, 206w, 212j, 212k, 212l, 214i, 214k, 214l, 216j, 218cx, 218fx, 218gx, 218hx, 218y, 220a, 220w, 220y, 221Af, 228l, 230b, 230d, 230i, 231a, 231j, 240a, 240j, 240k, 240l, 240p, 240r, 240t, 243b, 243d, 243f, 243h, 243i, 244a, 244b, 244c, 244d, 244f, 244l, 245a, 245b, 245i, 247g, 248h, 259g, 274h, 274i, 281i, 283b, 283d, 283f, 284g, 284h, 284i, 290d, 292g, 299a, 299ax, 299c, 299s, 299t, 299w, 300b, 300d, 300g, 300p, 300r, 300s, 300t, 300w, 300x, 300y, 300z, 300ax, 300bx, 300cx, 300dx, 300fx, 300gx, 301a, 301t, 301w, 301x, 301y, 301ax, 301cx, 301dx, 304f, 307b, 307d, 307f, 307g, 307h, 308d, 308f, 308j, 320f, 322b, 337c, 338h, 354g, 355g 375a, 375l, 376c, 376d, 376k, 377b, 377k, 377l, 378t, 379b, 379l, 380k, 383i, 383j, 384i, 388l, 389i, 390h, 393b, 393c, 393d, 393k, 394m oraz grunty niebędące w użytkowaniu wieczystym Parku</p>	<p>2 986,31 (w tym grunty niebędące w użytkowaniu wieczystym Parku 2 555,58 ha)</p>
Razem			15 095,45

¹⁾ Obszary zajmowane przez ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne zostały przestrzennie podzielone na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą oraz pododdziały oznaczone małą literą. Podział na oddziały, pododdziały, oraz obręby i obwody ochronne przyjęto zgodnie z Leśną Mapą Numeryczną (LMN) Wigierskiego Parku Narodowego, sporządzoną przez TAXUS SI Sp. z o.o. w Warszawie, według stanu na dzień 01.01.2012 r. LMN znajduje się w Systemie Informacji Przestrzennej (SIP) w siedzibie Dyrekcji Wigierskiego Parku Narodowego w miejscowości Krzywe. Podział na obszary objęte ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową przyjęto zgodnie z mapą pod tytułem: „Mapa stref ochrony Wigierskiego Parku Narodowego”, sporządzoną w skali 1 : 20 000, według stanu na dzień 1 stycznia 2014 r. przez TAXUS SI Sp. z o.o. w Warszawie. Podział na działki geodezyjne i obręby ewidencyjne jest zgodny z mapami ewidencji gruntów. Mapy znajdują się w siedzibie Parku, w miejscowości Krzywe.

Załącznik nr 5

USTALENIE MIEJSC UDOSTĘPNIANYCH W CELACH NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH, TURYSTYCZNYCH, REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH ORAZ MAKSYMALNEJ LICZBY OSÓB MOGĄCYCH PRZEBYWAĆ JEDNOCZEŚNIE W TYCH MIEJSCACH

I. Miejsca udostępniane w celach naukowych

Miejsce udostępniane	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
Cały obszar Parku	50

II. Miejsca udostępniane w celach edukacyjnych i turystycznych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	1. Jeziora: 1) Wigry (z wyłączeniem wysp) (oddział 18), 2) Pierty (z wyłączeniem wyspy) (oddział 185), 3) Leszczewek (oddział 190), 4) Omulówek (oddział 187), 5) Czarne koło Bryzgła (oddział 200), 6) Czarne koło Gawrych Rudy (oddział 197), 7) Mulaczysko (oddział 199), 8) Postaw (oddział 189). 2. Rzeka Czarna Hańcza poniżej jeziora Wigry (oddziały 399, 400, 401)	625
2	Muzeum Wigier w Starym Folwarku wraz z otoczeniem (oddział 93Af,g)	100
3	Ośrodek Edukacji Środowiskowej, oddziały 148, 149, 158)	100
4	Centrum Informacji Turystycznej, wystawa przyrodnicza i sala audiowizualna w budynku dyrekcji Parku w Krzywem (oddział 49g)	100
5	Parking w Krzywem (oddział 49g)	100
6	Wystawa etnograficzna „Ocalić od zapomnienia” (oddział 49j)	50
7	Obiekt edukacyjno – turystyczny „Dziupla” (oddział 49i)	150
8	Wystawa „Historia i tradycje rybactwa nad Wigrami” (Czerwony Folwark, oddział 175w)	50
9	Stacja Klubu Żeglarskiego „Kamena” w Bryzglu (oddział 393b)	100
10	Ośrodek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajobrazowego w Starym Folwarku (działki 311, 553, obręb ewidencyjny Leszczewek)	50
11	Klub Wodny „Hańcza” w Starym Folwarku (działka 424, obręb ewidencyjny Leszczewek)	50
12	Ośrodek Wypoczynkowo – Żeglarski w Starym Folwarku (działka 552, obręb ewidencyjny Leszczewek)	50
13	Polana Powały (oddział 376c, d, 377b)	100
14	Miejsca odpoczynku (około 100 miejsc) rozmieszczone na	1000

	przebiegu szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych	
15	Parking i cumowisko łodzi wędkarskich „Łysocha” (oddział 150r)	50
16	Parkingi „Słupie” (oddziały 148a,g)	50
17	Wieża widokowa w Leszczewku (działka nr 125/3)	20
18	Wieża widokowa w Gawrych Rudzie (działka nr 128/6)	10
19	Wieża widokowa w Kruszniku (oddział 218hx)	10
20	Pokoje gościnne w budynkach służbowych Parku: 1) Lipniak nr 23 (oddział 9h), 2) Królówek 5 (oddział 27p), 3) siedziba Dyrekcji Parku w Krzywem (oddział 49g), 4) Leszczewek nr 40 (oddział 107g), 5) Gawarzec (Gawrych Ruda nr 58) (oddział 117p), 6) Mikołajewo nr 34 (oddział 204j), 7) Maćkowa Ruda nr 57 (oddział 206f), 8) Lipowo 1 (oddział 307f), 9) Bryzgiel 41 (oddział 393c)	47
21	Torowisko i przystanki Wigierskiej Kolei Wąskotorowej (oddziały 244b, 245i, 375l, 376d,k, 377b,k,l, 378t, 379b,l, 380k, 383i,j, 384l, 388k,l, 389i, 390h, 393k, 394m; obręb ewidencyjny Bryzgiel, działki 101/9, 101/10)	200
22	Działka 261/18 w Starym Folwarku (własność Gminy Suwałki) – miejsce imprez i koncertów	300

III. Miejsca udostępniane w celach rekreacyjnych i sportowych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Plaża z miejscem wykorzystywanym do kąpielii na działce 553, obręb ewidencyjny Leszczewek (wieś Stary Folwark, ośrodek Polskiego Towarzystwa Turystyczno - Krajoznawczego)	200
2	Plaża z miejscem wykorzystywanym do kąpielii na działkach 97/3, 97/13, obręb ewidencyjny Gawrych Ruda (Młodzieżowy Ośrodek Wypoczynkowy)	200
3	Plaża w Obwodzie Ochronnym Krzywe (oddział 47b nad Jeziorem Czarnym Huciańskim)	200
4	Plaża z miejscem zwyczajowo wykorzystywanym do kąpielii, oddział 93Ag (wieś Stary Folwark, koło Muzeum Wigier)	100
5	Plaża z miejscem zwyczajowo wykorzystywanym do kąpielii na działce 129, obręb ewidencyjny Gawrych Ruda (Kompleks Turystyczny „U Jawora”)	100
6	Miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpielii przy działce 21/10 w obrębie ewidencyjnym Gawrych Ruda (Hotel „Nad Wigrami”)	50
7	Teren rekreacyjny z miejscem zwyczajowo wykorzystywanym do kąpielii na działce 72/2, obręb ewidencyjny Bryzgiel	50
8	Plaża z miejscem zwyczajowo wykorzystywanym do kąpielii na działce 147, obręb ewidencyjny Krusznik (nad jeziorem Mulaczysko)	50
9	Miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpielii w oddziale 212j („Piaski”)	100

10	Miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpielii w oddziale 230d,i (pole namiotowe „Jastrzęby”)	50
11	Miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpielii w oddziale 228m,n (Zatoka Krzyżańska)	50
12	Miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpielii na działce 20/31, obręb ewidencyjny Piertanie (Jezioro Pierty)	30
13	Działka 261/18 w Starym Folwarku (własność Gminy Suwałki) – miejsce imprez i koncertów	300

¹⁾ Obszary zajmowane przez ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne zostały przestrzennie podzielone na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą oraz pododdziały oznaczone małą literą. Podział na oddziały, pododdziały, oraz obręby i obwody ochronne przyjęto zgodnie z Leśną Mapą Numeryczną (LMN) Wigierskiego Parku Narodowego, sporządzoną przez TAXUS SI Sp. z o.o. w Warszawie, według stanu na dzień 01.01.2012 r. LMN znajduje się w Systemie Informacji Przestrzennej (SIP) w siedzibie Dyrekcji Wigierskiego Parku Narodowego w miejscowości Krzywe. Podział na obszary objęte ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową przyjęto zgodnie z mapą pod tytułem: „Mapa stref ochrony Wigierskiego Parku Narodowego”, sporządzoną w skali 1 : 20 000, według stanu na dzień 1 stycznia 2014 r. przez TAXUS SI Sp. z o.o. w Warszawie. Podział na działki geodezyjne i obręby ewidencyjne jest zgodny z mapami ewidencji gruntów. Mapy znajdują się w siedzibie Parku, w miejscowości Krzywe.